

Lokaal

nr. 12 – DECEMBER 2019

VVSG-maandblad voor
de lokale bestuurder

Verschijnt 11x per jaar / P2A9746

OPEN BRIEF

over pensioenen van
de gemeenten

KAREN CELIS:

Verbeter de kwaliteit van
de democratie

VLAAMS BOUWMEESTER

Meer instrumenten dan
de Open Oproep

Buddy's, eerste stap in de lokale samenleving

"96 % tevreden klanten" en u zegt het zelf.

Dag na dag zet Ethias haar competenties en expertise in om u van dienst te zijn. Een onafhankelijke studie bewijst het: Ethias werd bekroond tot **"sterkste verzekeringsmerk in België met 96% tevreden klanten"**.

Ontdek ons volledige producten- en dienstengamma op www.ethias.be/publieke-sector

ethias
glimlach verzekerd

Open brief Vlaamse burgemeesters aan de federale regeringsonderhandelaars

Het gros van de lokale besturen betaalt de pensioenfactuur van zijn statutairen helemaal zelf, ook na alle steun van de nieuwe Vlaamse regering. De pensioenfactuur stijgt van 2018 tot 2024 met ruim 38% tot bijna 1,8 miljard euro. De burgemeesters vragen de volgende federale regering een oplossing ten gronde.

Vol ambitie en trots begonnen we een jaar geleden aan een nieuwe bestuursperiode van zes jaar. We, dat zijn de 300 burgemeesters, 1306 schepenen en 5499 gemeenteraadsleden van de 300 Vlaamse gemeenten. Ons meerjarenplan is klaar, met daarin antwoorden op tal van uitdagingen. Onze inwoners verwachten sterk beleid: een veilig kruispunt, een nieuw woon-zorgcentrum, kinderen met een volle boterhammendoos... We willen dit ook realiseren, liefst innovatief, duurzaam en zonder verhoging van lokale belastingen.

Ons meerjarenplan is klaar, met daarin antwoorden op tal van uitdagingen. Maar de pensioenfactuur voor statutaire medewerkers is een tijdbom.

Allerlei efficiëntieoefeningen tonen aan dat die lokale dienstverlening onder druk staat. De pensioenfactuur voor statutaire medewerkers is een tijdbom. Dat de nieuwe Vlaamse regering hier voor een aantal gemeenten deels in tussenkomt, waarderen we, maar het lost ons probleem niet op: de meeste lokale besturen blijven volledig zelf opdraaien voor de pensioenfactuur. Die bedroeg in 2018 ongeveer 1,3 miljard euro; tegen 2024 wordt dat bijna 1,8 miljard euro, een toename met ruim 38%. Steeds meer statutairen gaan met pensioen, ze leven langer en genieten dus langer een pensioen. We gunnen het hun van harte, maar lokaal krijgen we hiervoor geen financiering van de Federale Schatkist. Andere publieke of private werkgevers betalen niet voor de pensioenen voor wie ooit bij hen gewerkt heeft. Waarom wij dan wel? Geld dat naar pensioenen gaat, gaat niet naar andere dingen.

Toch aanvaarden we niet dat lokale investeringen stilvallen. Daarom vragen we de volgende federale regering om een oplossing ten gronde, pensioenen zijn in hoofdzaak een federale verantwoordelijkheid. Een zelfde regeling voor alle statutairen bij alle publieke overheden lijkt ons het billijkst. Wat niet uit bijdragen van de werkgevers en werknemers komt, moet de Schatkist financieren, net als bij de pensioenstelsels voor werknemers en zelfstandigen. Op korte termijn draagt de federale overheid het best de verdere stijging van de lokale pensioenkosten. Dat kan de druk van de lokale ketel halen.

De Vlaamse initiatieven die de gemeenten financieel ondersteunen, juichen we toe, maar ze volstaan niet. Komt er geen oplossing, dan zal een groot deel van die middelen naar de financiering van de pensioenlasten moeten gaan. De aanleg van riolering of betekenisvolle stappen in armoedebestrijding moeten dan wachten.

Daarom ondertekenen wij, Vlaamse burgemeesters, deze boodschap aan de federale regeringsonderhandelaars.

Reageren?
Twitter met ons
mee op @vvsg

inhoud

DECEMBER 2019

interview

Verbeter de kwaliteit van de democratie

Karen Celis wil de democratie versterken door elementen van het electorale democratische bestel en van de deliberatieve processen over te nemen zodat politici ook over heikele thema's tot een consensus kunnen komen.

coververhaal

Inburgeringsbuddy's: extra duwtje in de lokale samenleving

In Asse en Merelbeke hebben ze al enkele jaren ervaring met inburgeringsbuddy's. Deze coaches helpen nieuwkomers aan een nieuw netwerk en oefenen Nederlands, terwijl ze samen op stap gaan.

interview

Ouders zijn niet het stuurwiel, ze zijn het anker van hun kinderen

Kinderpsychiater Annik Lampo besluit haar carrière met de woorden dat het niet de slechte kant uit gaat. 'Integendeel, we kennen en herkennen de psychische problemen bij kinderen en jongeren eerder.'

Praat mee over Lokaal
met **#VVGlokaal**
Deel al waarop u fier bent
op **#lokaalDNA**
Volg ons op

20

STEFAN DEWICHERE

organisatie

Wat verandert er met BBC 2020?

Onder meer omdat raadsleden meer geïnteresseerd zijn in de inhoudelijke vooruitgang van de projecten dan in de kredietbewaking op zich, zijn er enkele interessante en handige wijzigingen aan de beleids- en beheerscyclus of BBC.

30

STEFAN DEWICHERE

de toekomst

Toekomstbestendige ouderenzorg

Voor Tom Braes moet een lokaal bestuur goed nadenken over het profiel van de woon-zorgcliënten van morgen. Zo kan het zijn aanbod strategisch bijsturen, want klantvriendelijkheid in de ouderenzorg is anders dan bij een eenmalige hotel- of restaurantervaring.

36

MICHEL DE CLEENE

actueel

Vlaams Bouwmeester, meer dan de Open Oproep

Het Team Vlaams Bouwmeester vierde dit najaar zijn twintigjarige bestaan. Naast de Open Oproep hebben ook de Meesterproef, de Bouwmeesterscan en het Bouwmeesterlabel Vlaanderen landschappelijk mooier of architecturaal interessanter gemaakt.

54

GF

#LokaalDNA

Opvang voor ieder kind

Ook kinderen die extra zorg nodig hebben, kunnen in Deinze naar de kinderopvang. Daarvoor werken de stedelijke dienst kinderbegeleiders, het dienstverleningscentrum Heilig Hart en de inclusieve kinderopvang De Elfjes experimenteel samen.

vooraan

- 3 Opinie
- 6 Kort

politiek

- 12 Verbeter de kwaliteit van de democratie
- 18 Estafette van Albert Beerens

organisatie

- 20 Wat verandert er met BBC 2020?
- 24 Schoonmaakhulp: van hoog verloop naar onthaal op maat
- 27 GAS beter intergemeentelijk
- 30 De toekomst van Tom Braes
- 34 BMWSTR 1999/2019 Schoonheid in publieke ruimte

werkveld

- 36 De Vlaams Bouwmeester, meer dan de Open Oproep
- 40 Inburgeringsbuddy's: extra duwtje in de lokale samenleving
- 44 Vluchteling zkt. woning
- 46 Koude dagen, warme vrijwilligers
- 48 Annik Lampo: 'Ouders zijn niet het stuurwiel, ze zijn het anker van hun kinderen.'
- 54 Opvang voor ieder kind
- 56 Preventie door presentie
- 58 In contact met Veronique Opsteyn
- 60 Agenda
- 61 Op zoek... naar nieuwe collega's?
- 62 Burgemeester Triljoen

COLOFON

HOOFDREDACTEUR Marlies van Bouwel **REDACTIE** Marleen Capelle, Pieter Plas, Bart Van Moerkerke **COVERBEELD** Bart Lasuy **VORM** Ties Bekaert **DRUK** Schaubroeck **MET DE STEUN VAN** Belfius en Ethias, partners van de VVSG **ADVERTENTIES** Peter De Vester, peter@moizo.be, T 03-326 18 92 **VACATURES** Monika Van den Brande, vacatures@vvsbg.be, T 02-211 55 43 **ABONNEMENTEN** abbonementen@vvsbg.be, T 02-211 55 07 **PRIJS ABONNEMENT** VVSG-leden: 75 euro (vanaf 10 ex. 65 euro), Niet-leden: 150 euro. Een abonnement is jaarlijks opzegbaar in november. **VERANTWOORDELIJK UITGEVER** Piet van Schuylenbergh, waarnemend directeur VVSG **VERENIGING VAN VLAAMSE STEDEN EN GEMEENTEN VZW** Bischoffsheimaan 1-8, 1000 Brussel, T 02-211 55 00, www.vvsbg.be **CONTACT** lokaal@vvsbg.be

Ondertekende artikels verbinden alleen de auteurs. Reacties zijn welkom. De redactie zal deze naar eigen inzicht al dan niet opnemen, inkorten of er melding van maken. Niets uit deze uitgave mag worden gereproduceerd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, elektronische drager of op welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

De vergrijzing doet de noodzaak aan thuiszorg toenemen.

LAVLAERIS

Personeel gezocht om voor mensen te zorgen

De helft van de thuiszorgdiensten van lokale besturen heeft vacatures voor gezinszorg- en schoonmaakkrachten en krijgt die maar moeilijk ingevuld. Dat blijkt uit een rondvraag van de VVSG bij haar leden. Ze wil dat dit werk meer aanzien krijgt. Ze vraagt ook dat de Vlaamse regering meer flexibiliteit mogelijk maakt en duidelijkheid verschaft over de subsidies die ze zal verstrekken voor extra banen. Door de vergrijzing zal de behoefte aan thuiszorg alleen maar toenemen.

De helft van de lokale besturen heeft minstens één vacature voor verzorgende of schoonmaakkracht. Er is weinig interesse voor. 'Iedereen onderschat het belang van een schoonmaakkracht of verzorgende bij mensen thuis. Nochtans, door hun inzet kunnen mensen in hun vertrouwde omgeving blijven. Ze detecteren extra behoeften en ze zijn vertrouwenspersonen voor veel gebruikers,' zegt Katelijne Vanderkerken van Zorgpunt Waasland. 'Onze medewerkers werken ook zeer zelfstandig en kunnen zich vlot aanpassen aan de verschillende situaties bij de mensen thuis.'

De vacatures zijn bijna altijd vervangingen voor medewerkers die op pensioen gaan. Als ze open blijven, leidt dit in twee van de drie diensten tot hogere werkdruk bij de overblijvende medewerkers. Iets meer dan de helft van de lokale besturen vreest afbouw van het aanbod.

Afbouw zorg vermijden

Dat wil de VVSG absoluut vermijden. Er bestaan oplossingen om het tijt te keren. 'Aanwervingsprocedures kunnen vlotter en gericht, de job van schoonmaakkracht of verzorgende verdient meer waardering en we moeten volop werken aan het versterken van de competenties,' zegt Wim Dries, voorzitter van de VVSG. Zorg Leuven evolueert bij-

voorbeeld naar een wendbaarder organisatie. 'We werken met flexibele uurroosters en combi-jobs, zo spelen we beter in op de behoeften van onze medewerkers,' zegt directeur thuisdiensten Hilde Clincke. Ook innovatie vindt ze belangrijk. 'Onze medewerkers gebruiken vlot hun tablet voor de werkplanning of om iets door te geven aan andere diensten.' Door samenwerking met andere partners biedt Zorg Leuven nachtzorg aan.

Vlaamse regels en middelen

De thuiszorgdiensten zijn sterk afhankelijk van de regels en de middelen die de Vlaamse overheid vastlegt. Daarom wil de VVSG van de Vlaamse regering snel weten hoeveel arbeidsplaatsen er de komende jaren kunnen bijkomen. Het Vlaamse beleid koos jaren geleden al voor de vermaatschappelijking van de zorg: mensen moeten zo lang mogelijk thuis blijven, bijgestaan door een netwerk van organisaties en (eventueel) familie en vrienden, zodat ze de overstap naar een woon-zorgcentrum kunnen uitstellen. De vergrijzing doet de noodzaak aan thuiszorg alleen maar toenemen.

.....
Nathalie Debast

Onderweg naar het kabinet van minister @JanJambon om onze visie op het Regeerakkoord en de beleidsnota toe te lichten. We bespreken graag hoe we kunnen samenwerken om de digitale maturiteit van lokale overheden te verhogen. We geloven in een sterk partnerschap vr een slimme regio!

@Ndumarey_VVSG Innovatie en digitale transformatie - Twitter 15/11

In de 300 gemeenten in Vlaanderen zijn er 43 vrouwen zoals Emily Talpe in leper die burgemeester zijn, dat is 14,3 procent.

STEFAN DEWICKERE

Politiek, nog altijd een mannenzaak

Vrouwen vormen nog altijd een minderheid als het om de macht gaat. Slechts een derde van de Europese besluitvormers en maar vijftien procent van de burgemeesters in Europa is vrouw.

Een nieuwe studie van de CEMR (Council of European Municipalities and Regions) over een periode van tien jaar in 41 Europese landen toont duidelijk aan dat ondanks enige vooruitgang politiek op alle niveaus een mannenwereld blijft. 'Deze studie toont dat we vooruitgaan, maar wel zeer traag. Europeanen verdienen beter, de wereld verwacht meer,' zegt Pipi-Liis Siemann, gouverneur van het Estse Türi en lid van de CEMR.

Positief is dat vooral in de gemeenteraad vrouwen aan een inhaalbeweging zijn begonnen, zo nam het aantal vrouwelijke raadsleden toe van 23,4% in 2008 tot 29% nu. Het minst vrouwen zie je in Turkse gemeenteraden (10,7%), het meest in IJslandse (47,2%). En maar acht van de 41 Europese hoofdsteden worden geleid door vrouwelijke burgemeesters.

Gemiddeld nam het aantal vrouwen in nationale parlementen toe van 21,9% in 2009 tot 28,5% in 2019. Ook in het Europese Parlement steeg het van 15% in 1979 tot 40% in 2019, maar in sommige politieke families halen vrouwen toch geen 35%. In landen met een regionaal parlement zie je gelijkaardige cijfers, van 13,9% in Slowakije tot 49% in Frankrijk waar sinds 2000 quota gelden.

Het belang van quota

In de veertien landen waar tussen 2008 en 2019 quota werden gehanteerd, zie je de proportie vrouwelijke vertegenwoordigers stijgen van 22,8% naar 31,5%. Dat is meer dan in landen zonder quota, maar een wondermiddel zijn ze niet. 'Er is meer nodig. Vrouwen worstelen met structurele uitdagingen en met diepgewortelde vooroordelen,' zegt Emil Broberg van het Zweedse Östergötland en lid van de CEMR. Volgens hem moeten zowel politieke partijen als overheidsdiensten en het middenveld maatregelen nemen. Mensen zijn zich nog altijd niet ten volle van deze ongelijkheid bewust, bovendien is er (geld voor) training en coaching van beloftevolle vrouwelijke leiders nodig. Ook partijen moeten zich intern aan een gelijke vertegenwoordiging houden, zowel bij kandidaten als bij verkozenen. Volgens de CEMR moet de nieuwe president van de Europese Commissie Ursula von der Leyen het goede voorbeeld geven in haar eigen Commissie en in het toekomstige meerjarenplan.

.....
Marlies van Bouwel

charter-equality.eu, zoek op #Power2Her

gepost

Maak je meerjarenplan strategisch! Een blog met (hopelijk) relevante inzichten voor Vlaamse lokale besturen op basis van onderzoek.

@ABB_Vlaanderen @vvs
@vlaamseoverheid @ECGvzw
<https://bit.ly/2CRYuK7>

@GeorgeBert- Twitter 7/11

Gelukwensen aan nieuw voorzitters-team@uclg.org met Mohamed Boudra, burgemeester Al Hoceima & @janvanzanen030 voorzitter @VNGemeenten& burgemeester @GemeenteUtrecht als co-voorzitter om verder te werken aan sterke wereldkoepel lokale besturen.

@vvs - Twitter 16/11

Als burgemeester word je overrompeld wanneer er een asielcentrum op je grondgebied komt. Je moet je burgers informeren, je administratie en je politiediensten. Je moet uitzoeken of de kinderen naar school kunnen gaan, of de asielzoekers vrijwilligerswerk mogen doen. Dat moet allemaal meteen, want 's anderendaags staat de komst van het centrum al in de krant en komt er een stortvloed van vragen op je af waar iedereen instant een antwoord op verwacht. Op zo'n moment voelt een burgemeester zich alleen. Daarom zal ik nu een cel met experts oprichten binnen het Agentschap Inburgering dat burgemeesters daar in de toekomst vanaf dag één mee zal helpen om de eerste moeilijke maanden door te komen.

Vlaams minister van Samenleven, Bart Somers (Open VLD) - De Morgen 16/11

De regel dat je vijf jaar ononderbroken op het grondgebied moet verblijven als je aanspraak wil maken op de voorrangregeling voor ouderenzorg heeft niets te maken met eventuele nieuwkomers; wel met rusthuizen die gefinancierd zijn met lokale middelen en die voorrang willen geven aan mensen uit eigen gemeente.

Vlaams minister van Welzijn Wouter Beke (CD&V) - Het Belang van Limburg 18/11

Dankzij de #conceptsubsidie "Tijdelijk Anders Bestemmen" kon @stadVilvoorde onderzoeken hoe ze de #Asiat-site, een voormalig militair domein, opnieuw kon invullen en betekenis geven. Het verhaal lees je op <https://bit.ly/2CPw8jR> @ABB_Vlaanderen

@VI_Stedenbeleid Vlaams Stedenbeleid - Twitter 14/11

Minister @Lydiapeeters kondigt in @hbl 'bredere fietspaden' aan, zodat al het fietsverkeer, incl. de speedpedelec, er veilig gebruik kan van maken. Mooi, want daarmee volgt ze het advies van @FietsberaadVL <https://bit.ly/35aRqV3>

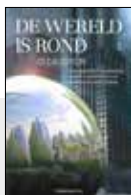
@WoutBaert Programma manager @FietsberaadVL- Twitter 18/11

Overheidsopdrachten: wetgeving 2019

De regelgeving voor overheidsopdrachten is sinds 30 juni 2017 ingrijpend veranderd. Welke regels zijn vandaag van toepassing, en wat zijn hun praktische implicaties? Dit werk behandelt de basisbeginselen en definities van overheidsopdrachten, schetst de diverse plaatsingswijzen en procedures, bespreekt in detail de uitvoering van de opdracht, gaat in op de rechtsmiddelen en op bijkomende vraagstukken zoals ethiek, keuze rechtsfiguren, onderaanneming en erkenning. Met een groot aantal voorbeelden uit de rechtspraak en de praktijk, en met nuttige tips, wil het de gebruiker van de wetgeving overheidsopdrachten maximaal doen slagen in zijn of haar opzet.

- T. Mortier
- *Overheidsopdrachtenwetgeving anno 2019: van aanbestedingen over mededingingsprocedures tot concessies*
- Uitgeverij Larcier, Gent
- 125 euro

De wereld is rond

Banken, retailers, de media, taxibedrijven en zovele andere organisaties ervaren vandaag de kracht van digitalisering en de uitdagingen die ermee gepaard gaan. Alle sectoren bevinden zich in hun eigen storm, waarbij digitale krachten hen dwingen een nieuwe positie in te nemen. Maar wat als onze maatschappij zelf in de kern verandert, deels door digitalisering, maar evengoed door grote vraagstukken over de toekomst van werk, wonen, mobiliteit, klimaat, gezondheid, onderwijs, globalisering, bevolkingsaan groei en zelfs de problematiek van langer leven? Jo Caudron toont hoe deze maatschappelijke transformaties samen een impact zullen hebben op elke beslissing die we als bedrijf, beleid of individu op de lange termijn nemen. Slagen we erin om problemen holistisch te benaderen, dan wacht ons een toekomst die meer dan de moeite waard is.

- J. Caudron
- *De wereld is rond: een optimistisch masterplan voor de transformatie van business en maatschappij*
- Uitgeverij Pelckmans Pro, Kalmthout
- 30 euro

Interessant om te weten ... Respect graag voor ...

... recyclageparkwachters

34%
verbale agressie
minstens 1 keer per week

25%
fysieke agressie
minstens 1 keer per jaar

50%
complimenten
minstens 1 keer per week

Bijna 9 op 10 recyclageparkwachters en afvalophalers kregen het afgelopen jaar met verbale of fysieke agressie te maken. Agressie komt wel iets minder frequent voor dan twee jaar geleden en ze krijgen ook al eens een compliment. Dat blijkt uit een rondvraag van de VVSG en Interafval.

... afvalophalers

33%
verbale agressie
minstens 1 keer per week

20%
fysieke agressie
minstens 1 keer per jaar

33%
complimenten
minstens 1 keer per week

GEGEVENS: INTERAFVAL 2019

Vuurwerkverbod, behalve soms

Het Vlaams Parlement keurde dit voorjaar een verbod goed op het gebruik van vuurwerk, voetzoekers, carbuurkanonnen en wensballonnen. Het verbod geldt binnen het volledige Vlaamse Gewest, maar gemeenten kunnen een eigen regeling uitwerken voor uitzonderingen, beperkt in plaats en tijd. De gemeente kan zelf in de voorwaarden voor het aanvragen en afleveren van een toelating voorzien. In het kader van dierenwelzijn kun je bijvoorbeeld alleen het gebruik van geluidsarm vuurwerk voorschrijven.

De meeste politieverordeningen bevatten in het verleden al een bepaling over het gebruik van vuurwerk (zoals de evenementenzone, of alleen op oudejaarsnacht). Dergelijke bepaling voldoet doorgaans aan de nieuwe regels en moet dus niet wijzigen.

Om inbreuken te beteugelen is het nodig om het verbod en eventuele uitzonderingen uitdrukkelijk te vermelden in een (tijdelijke) politieverordening. Zo'n uitzondering is niet mogelijk voor het oplaten van wensballonnen.

Tom De Schepper

vvsq.be voor modelbepaling en modeltoelating

gepost

In stadscentra zwaaien beton en stenen de scepter. Ze absorberen de warmte van de zon en stralen die 's avonds weer uit, waardoor het 's nachts niet of weinig afkoelt. Een groene gevel dempt die stralingswarmte. Hij heeft een koelend effect van enkele graden dat tot op 5 meter voelbaar is. Bovendien is zo'n gevel een interessante plek voor vlinders, hommels, vogels en spinnen.

Benny Pycke, innovatieverantwoordelijke van textielbedrijf Sioen, dat met hightechdoeken voor verticale geveltuinen een nieuwe markt aanboort – De Tijd 13/11

Om verdere financiering te krijgen zal veel afhangen van de exacte definities van wat Europa als duurzaam beschouwt (...) Pijpleidingen die nu nog aardgas transporteren, moeten aangepast zijn om ook waterstof of groen gas zoals biomethaan te kunnen transporteren. We gaan ervan uit dat dergelijke projecten nog altijd via de EIB gefinancierd kunnen worden.

Fluxys-woordvoerder Rudy Van Beurden over de beleidswijziging van de Europese Investeringsbank (EIB). Fluxys is voor 78 procent in handen van de Belgische gemeenten – De Tijd 16/11

 Omdat **onze cohesie** bijdraagt aan **ieders welzijn...**

Omdat wij de partner zijn die complementaire disciplines verenigt en waakt over gezondheid en veiligheid op het werk.

- **Gezondheidstoezicht**
- **Veilig aan het werk**
- **Psychosociale aspecten**
- **Leadership, management**

...verandert **spmt arista** van naam en wordt: **cohezio**

Samen, omdat welzijn belangrijk is

 Externe Dienst voor Preventie en Bescherming op het Werk
Bischoffsheimlaan 1-8 • 1000 Brussel • T. +32 (0)2 533 74 11 • info@cohezio.be • www.cohezio.be

Regelgeving lokale besturen

Het geannoteerde wetboek *Lokale besturen* brengt de geactualiseerde tekst van de belangrijkste wetgeving over de lokale besturen (bijgewerkt tot 15 juli 2019). Naast de volledige tekst van het decreet van 22 december 2017 over het lokale bestuur, waarvan de meeste bepalingen in werking getreden zijn op 1 januari 2019, bevat deze nieuwe editie de nog geldende bepalingen uit de Nieuwe Gemeentewet, de OCMW-wet en de wet over het recht op maatschappelijke integratie (met bijbehorend uitvoeringsbesluit), alsook de wet van 2 april 1965 (tenlasteneming steun verleend door OCMW's), en het decreet over de vestiging, de invordering en de geschillenprocedure van provincie- en gemeentebelastingen (2008). Bij elk artikel wordt naast het wetshistorisch overzicht vermeld of die bepaling geheel of gedeeltelijk overeenstemt met een analoge bepaling uit het Gemeentedecreet of het OCMW-decreet. Bovendien wordt ter verduidelijking telkens verwezen naar recente rechtspraak, rechtsleer, uitvoeringsbesluiten en administratieve onderrichtingen. Waar relevant zijn zelfs toelichtende passages uit de parlementaire voorbereiding opgenomen. Een onmisbaar instrument voor iedereen die zich bij de toepassing van de regels uit het decreet lokaal bestuur afvraagt hoe het precies moet.

- D. Beirens, J. Dujardin, B. Weekers
- *Lokale besturen geannoteerd 2019*
- Uitgeverij Die Keure, Brugge
- 135 euro

DANIEL GERAERTS

Kerststal met of zonder dieren

Verschillende lokale besturen hebben vragen over het gebruik van levende dieren op evenementen zoals een kerstmarkt of in een kerststal. Hoewel er in verband met dierenwelzijn geen specifieke wetgeving voor dierschows of diereentoonstellingen is (behalve voor roofvogeldemonstraties: www.lne.be/roofvogeldemonstratie) is de algemene dierenwelzijnswet van 14 augustus 1986 altijd van kracht. De ervaring leert dat het gebruik van levende dieren soms aanleiding geeft tot vandalisme of dierenmishandeling. Daarom moet je met enkele belangrijke aandachtspunten rekening houden. Algemeen geldt dat de dieren rustig en veilig moeten zitten, op redelijke afstand van het publiek en weg van een geluidsinstallatie. Schapen, geiten, runderen en ezels moeten geïdentificeerd zijn. De dieren moeten gezond zijn en ze moeten schoon drinkwater ter beschikking hebben, regelmatig te eten krijgen, beschermd zijn tegen wind en neerslag en voldoende bewegingsruimte hebben. Op elk ogenblik moeten ze de mogelijkheid hebben op een droge ondergrond te gaan liggen. De dieren mogen ook niet kunnen weglopen, maar ze moeten zich wel kunnen terugtrekken van het publiek. In elk geval moet direct contact tussen de dieren en het publiek vermeden worden. Schapen en ezels zijn sociale dieren, dus moeten er altijd minstens twee per soort samengehouden worden.

Er mogen geen giftige planten in de nabijheid van de dieren staan, en de verlichting moet de dieren een normaal dag-nachtritme garanderen. Ook moeten de gegevens van de eigenaar of verantwoordelijke van de dieren duidelijk worden geafficheerd, zodat deze snel kan worden gecontacteerd bij problemen.

De lokale politie is bevoegd voor toezicht en eventuele vaststelling van overtredingen. Wie twijfelt kan advies inwinnen bij de dienst Dierenwelzijn.

.....
dierenwelzijn@vlaanderen.be

Oproep tot 16 januari

Woon-zorgcentra waar het goed wonen en werken is

Een gedeelde visie, een echt levensproject en 'iedereen participeert' in het woon-zorgcentrum: dit zijn de sleutelwoorden van het Tubbe-model met als vaste decor de kwaliteit van de relaties die je ziet groeien tussen bewoners, families, leden van het personeel, de directie en ook de buurt. Het Tubbe-model kent veel succes in Zweden. Directies die met dit proces willen starten, kunnen kandideren voor een coaching van de Koning Boudewijnstichting.

www.kbs-frb.be

Klacht? Suggestie? Melding?

Een omgevallen boom, overvolle vuilnisbakken, een fietswrek langs de kant van de weg of een losse stoeptegels. Op elk moment van de dag kunnen betrokken inwoners er melding van maken. Via e-mail, online formulieren, social media of telefonisch. Hoe gaat u daar als gemeente of intercommunale mee om?

Eén systeem voor het registreren, monitoren en afhandelen van meldingen in het openbaar domein.

MeldDesk helpt gemeenten, intercommunales, waterschappen en groenbeheerders om eenvoudig en goed het openbaar domein te beheren. Het meldingenmanagementsysteem verkort de doorlooptijden, verbetert de dienstverlening naar burgers en voorkomt (kostbare) fouten.

www.beheervisie.be

Karen Celis:
'Wat is goede democratische
vertegenwoordiging vanuit
feministisch perspectief?
Meer vrouwen is niet per se
het antwoord.'

Voor Karen Celis is politiek al veel te lang een puur rationele aangelegenheid. 'Politiek gaat ook over emoties. Je moet hoop en idealen, woede en frustraties ernstig nemen. Als emoties mee in beschouwing worden genomen tijdens de politieke besluitvorming, zullen politici betere beslissingen kunnen nemen over moeilijkere thema's die vooral gemarginaliseerde groepen betreffen.' Volgens Karen Celis is dit de manier om de kwaliteit van de democratie te verbeteren.

Verbeter de kwaliteit van de democratie

Volgend jaar brengt VUB-professor Karen Celis samen met de Engelse professor Sarah Childs het boek *Feminist democratic representation* uit. Ze is al twintig jaar bezig met genderongelijkheid in de politiek. 'Het gaat maar niet vooruit. En dat ondanks genderquota. Wat kan een volgende stap zijn? We schrijven uit het perspectief van de vrouwen, maar we reiken ook een oplossing aan voor andere grotere vraagstukken, waarbij tegelijk het vertrouwen in de instellingen hersteld wordt en de politiek dichterbij de burger komt.'

'Daarom herdefiniëren we wat goede democratische besluitvorming is, we doen dat vanuit het perspectief van gemarginaliseerde groepen zoals vrouwen, etnische minderheden, seksuele minderheden, religieuze minderheden, eigenlijk vanuit alle groepen die niet de dominante elite vormen. Na drie jaar schrijven en na twintig jaar werken aan deze thematiek, kom ik er nu voor het eerst mee naar buiten. We zijn zeer ambitieus. We willen definiëren wat goede besluitvorming is en hoe politieke instellingen moeten hervormen zodat ze goede besluiten ontwikkelen.'

Waarom noem je jezelf ambitieus?

'Lang hoopten we dat als vrouwen gelijk vertegenwoordigd zouden zijn, er goede politieke beslissingen zouden worden genomen. Maar aantallen zijn niet voldoende. We moeten een stap verder durven zetten en ervoor zorgen dat er in geval van belangrijke problematieken, zoals de hoofd-doek, voldoende gesproken wordt in termen van wat in het voordeel is van vrouwen. Wat centraal moet staan zijn vragen als: Wat is in het belang van vrouwen? Wat is gendergelijkheid?'

We willen zeker de actieve burgers uit het participatiemodel bij de politiek betrekken, want dat deliberatieve vinden we een heel waardevol onderdeel van een besluitvormingsproces.

En wat is gelijkheid?

Vanuit feministisch standpunt kun je tegen de hoofddoek zijn, het is een uiting van onderdrukking, maar evengoed kun je als feministisch standpunt nemen dat vrouwen een hoofddoek kunnen dragen als ze zich daarbij goed voelen of er hun mening mee kunnen vertolken. Om hier uit te geraken hebt je niet enkel vrouwen nodig in het politieke debat, je hebt ook een volwaardig politiek debat over vrouwenzaken nodig. Op basis van feministische principes en een abstract begrip van gendergelijkheid geraak je er in onze hyperdiverse samenleving maar moeilijk uit. Neem abortus, legalisering was in het voordeel van vrouwen daarover bestond consensus. Maar die tijd ligt achter ons. Vandaag lijken vrouwen thema's veel complexer. 'We vertrekken vanuit die complexe problematieken en stellen de vraag wat het probleem is inzake de vertegenwoordiging van vrouwen. Ten tweede vragen we ons af wat dan goede democratische vertegenwoordiging is vanuit feministisch perspectief. Hoe kun je over een thema als de hoofddoek een rechtvaardige beslissing nemen?'

'De derde vraag luidt: hoe moeten we de gemeenteraad en de parlementen hervormen, zodat ze goed kunnen omgaan met kwesties die verdeeldheid zaaien?'

'Een antwoord bieden op deze drie vragen is onze ambitie, dat is zeer ambitieus. Het haakt in op een innoverende trend in de politieke wetenschappen, de *problem solving approach*.'

Hoe kun je hiervoor het politieke stelsel inrichten?

'In plaats van enkel het electorale democratische bestel

STEFAN DEWICKERE

te hervormen of over te gaan op deliberatieve processen of burgerparticipatie, halen we elementen uit de verschillende modellen. Wat we voorstellen is een mix, zoals in een medicijn waarbij de combinatie van werkzame stoffen een sterker effect sorteert. In elk geval houden we vast aan het idee van de vertegenwoordiging, we hechten belang aan de vertegenwoordigers en het werk dat ze doen, vooral aan het feit dat ze een mandaat krijgen van de kiezer en daarvoor verantwoording moeten afleggen. Een burgerforum daarentegen kan beslissingen nemen die mij aanbelangen, maar over hun leden oefen ik geen macht uit, ik kies die mensen niet en zij hoeven geen verantwoording aan mij af te leggen.'

'Om bij de hoofddoek te blijven, in een burgerforum zul je geen of weinig vrouwen met een hoofddoek zien, of praktiserende moslima's. Daarom zijn we niet voor dat idee. In de gemeenteraad of het parlement zetelen de besluitvormers aan wie de hele samenleving een mandaat heeft gegeven. Hun functioneren wordt de oplossing van het probleem.'

Wil je dan minder burgerparticipatie?

'Nee, we willen zeker wel die actieve burgers uit het participatiemodel bij de politiek betrekken, want de geactiveerde burger en het deliberatieve vinden we heel waardevolle onderdelen van een besluitvormingsproces. Zo kunnen politici het beste argument ontdekken voor de beste beslissing.'

Zoals je experts uitnodigt op de gemeenteraad?

'Experts vormen een onderdeel van de mix, ze zoeken mee naar de goede oplossing, samen met de politici. De deliberatieve manier leidt tot de beste oplossing, het beste compromis. Het is waardevoller om je problemen van alle kanten te bekijken dan een beslissing te nemen bij meerderheid. Nu gaat het vaak meerderheid versus minderheid, op het einde van de rit volgen de leden van de raad het commando van de partijhoofdkwartieren. In het parlement worden de politici

nog meer dan in de gemeenteraad ingeperkt door de richtlijnen van de partijen.’

‘Maar al die mensen vormen de mix die we zoeken voor een ideaal besluitvormingsproces dat uit drie fases bestaat. De eerste fase noemen we de group advocacy, met mensen die er iets over te zeggen hebben, zoals academici of andere experts.’

Komt in die eerste fase ook het middenveld aan bod?

‘Jawel, in die eerste fase wordt een beroep gedaan op iedereen die vanuit een relevant perspectief iets kan zeggen over een thematiek, dus ook influencers of het middenveld. Samen bekijken ze het thema vanuit alle perspectieven. Op dat moment brengen we ook de betrokkenen binnen, alle ‘differently affected’, bijvoorbeeld ook de praktiserende moslims wanneer de hoofddoek wordt besproken. Allemaal vertellen ze hoe de problematiek er vanuit hun perspectief uitziet aan de verkozen vertegenwoordigers, zodat die goed op de hoogte geraken van al wat die mensen erover denken en voelen. Dat is belangrijk. Niet alleen de feitelijke kennis doet ertoe, hoe belangrijk die ook is, maar ook de emotionele kennis, de ‘affective knowledge’. De verkozenen des volks zitten op dat moment samen met een gesluierde moslima die kan aangeven hoe iets gevoelsmatig belangrijk is, er komt op dat moment ook hoop, frustratie, boosheid of ergernis bij.’

Emoties?

‘Veel te lang is de politiek als een rationele aangelegenheid beschouwd. Maar je moet ook de hoop en idealen, de frustratie en de woede van de burger ernstig nemen, want politiek is ook een emotionele aangelegenheid. In deze eerste fase stel je dus de verkozenen bloot aan die gevoelens en inzichten over een bepaald thema.’

‘Dan volgt de tweede fase waarin de verkozen vertegenwoordigers aan het werk gaan. Zij zijn afgevaardigd volgens de getalsterkte van de burgers. Uiteraard blijven de quota van kracht zodat de diversiteit gewaarborgd wordt. In deze fase zijn de besluitvormingsspecialisten aan het werk, je mag van hen verwachten dat ze kunnen delibereren en tot een besluit kunnen komen op basis van wat ze in de eerste fase geleerd en gevoeld hebben. Die inzichten nemen ze mee in hun deliberatie.’

Zitten ze hiervoor in een soort conclaaf?

‘Nee, alles gebeurt in de openbaarheid, in de raad of het parlement, in een publieke ruimte. De politici moeten rekenschap geven, ze delibereren als vertegenwoordigers in het volle besef dat ze nadien tijdens een publiek moment rekenschap moeten geven aan de groep mensen die ze eerst gehoord en gezien hebben. Ze moeten ook hen van de rechtvaardigheid van hun beslissing overtuigen. Hierdoor wordt het voor politieke partijen electoraal belangrijk dat hun afgevaardigden schitteren. Ze moeten een pleidooi houden, ze communiceren rechtstreeks met de groepen die ze zeggen te vertegenwoordigen.’

‘We denken dat er op deze manier een betere connectie ontstaat. De betrokken groepen willen hun belangen zo goed mogelijk behartigd zien. Neem prostitutie bij illegale mensen, ze kunnen door Payoke laten vertellen hoe ze prostitutie ervaren. Dit geeft een dynamiek aan de samenleving, want groepen vrouwen vaardigen dan iemand af die hun standpunt goed kan vertolken. Zelfs als ze na de derde fase misschien niet gekregen hebben wat ze wilden, voelen ze zich tenminste wel ernstig genomen. Onderzoek wijst uit dat burgers die merken en voelen dat er naar hun argumenten wordt geluisterd, hun vertrouwen in de instelling behouden, zelfs als ze niet hebben verkregen wat ze initieel wensten.’

‘Het gebrek aan vertrouwen, de connectie, dat is nu een groot probleem in de politiek. Maar als oplossing geef ik in tegenstelling tot David Van Reybroeck niet minder vertegenwoordiging maar juist meer en betere vertegenwoordiging.’

Wie brengt de thema's aan, de problemen?

‘Dit is de essentie van een parlement of een gemeenteraad. Als de gemeenteraad of het parlement vaststelt dat in de gemeenschap een thema leeft, is het de taak van die instelling om zelf naar buiten te treden, alle visies erbij te halen, alle betrokkenen te horen en er verantwoording aan af te leggen, in dit voorbeeld ook de verschillende sekswerkers die dit om verschillende redenen doen, maar evengoed de mensen die in het redlightdistrict wonen. Samen met de verkozen politici kunnen ze tot een besluit komen.’

‘Daarop kan ook de bredere samenleving oordelen over de kwaliteit van deze besluitvorming, zelfs als je het thema niet zo belangrijk vindt of het je niet aangebelangt. Al te vaak blijven de politici van vrouwen-thema's weg omdat vrouwen het niet eens zijn over wat in hun belang is. Vrouwen zijn heel divers, ze hebben inderdaad niet per se gemeenschappelijke belangen. Onze politieke instellingen moeten meer een forum worden waar deze debatten gevoerd worden. We moeten af van het idee dat groepen een homogeen blok vormen en alle leden van een groep hetzelfde willen. Die verschillen moeten centraal geplaatst worden in de politieke debatten. Nu denk je bij het woord allochtonen aan onverdoofd slachten, de hoofddoek, vakantie tijdens de ramadan willen, maar dat is quatsch in een land als België waar zoveel verschillende minderheden wonen. De allochtone mens bestaat niet. Als je een beslissing moet nemen, moet je eerst kijken welke standpunten er zijn en welke argumenten. Dat duidelijk krijgen, moet de eerste stap in de besluitvorming zijn.’

‘Bovendien moeten politici hun informatie uit eerste hand halen, nu worden ze vaak geïnformeerd, door de

STEFANI DEWICKERE

meest mondige groepen van de eigen achterban of door hun eigen adresboekje of, erger, op basis van de algoritmes van Google. We willen een grondigere manier van informeren. Stel je voor dat de federale en regionale parlementen en de gemeenteraden zo functioneren, dat zou nogal een dynamiek teweeg kunnen brengen!

De verkiezingen blijven gewoon bestaan?

‘Ja, maar nu zijn we overgefocusd op de verkiezingen. Het zou het feest van de democratie zijn maar het is een show. Mensen denken op den duur dat politiek alleen maar om verkiezingen draait. Maar de essentie is wat er tussen de verkiezingen in gebeurt. Als burgers hebben we zo weinig tools in handen om te beoordelen of politici het goed hebben gedaan. En dan met al onze bestuursniveaus: wie kan het nog volgen?’

‘Door dit proces creëer je zichtbaarheid voor thema’s die er wezenlijk toe doen. In elk geval stijgt de kans dat burgers stemmen op basis van wat ze hebben gezien, toen een voor hen belangrijk thema werd besproken. Je opent hierdoor communicatiekanalen, je versterkt de conversatie, de connectie tussen burgers en politiek.’

Gaat dit ook op voor budgetbesprekingen?

‘Achter elke beslissing zitten centen, er zijn altijd budgettaire implicaties, dat is een deel van het werk. Daarom is het belangrijk dat het verkozen vertegenwoordigers zijn die een heel specifieke job hebben, namelijk het land of de gemeente besturen samen met de ministers of de schepenen. Waarover ik spreek is het additioneel, voor belangrijke thema’s.’

Bestaat er geen kloof tussen de manier waarop gemarginaliseerde groepen hun belangen vertolken en het jargon van de politici?

‘Van dat jargon moeten we ook af. Onze politici moeten zich leren uitdrukken op een manier die geschikt is om aansluiting te vinden bij de visie van gemarginaliseerde groepen. Dat moeten politici kunnen in de derde fase, dan moeten ze in de taal van de groep spreken, op een manier waarop zij deze mensen kunnen

Het gebrek aan vertrouwen, de connectie, dat is nu een groot probleem in de politiek. Maar als oplossing geef ik in tegenstelling tot David Van Reybroeck niet minder vertegenwoordiging maar juist meer en betere vertegenwoordiging.

overtuigen. Op dat moment moeten ze in plaats van individueel, collectief verantwoording afleggen. De verkozenen des volks moeten dus samen een beslissing nemen en er samen verantwoording over afleggen.’

Kunnen politici zich dan nog profileren?

‘Jawel, ze kunnen tonen dat ze die desbetreffende vrouw echt hebben gehoord en begrepen, dat ze zich haar lot aantrekken en dat ze daarom die beslissing hebben genomen. Zo kan een politicus of politica schitteren en bijgevolg zien de politieke partijen er ook het belang van in. Evenmin geeft een verslaggever droog de meningen weer, want er is een conversatie van politici en burgers aan de gang. Zo worden politici niet alleen tijdens verkiezingen maar ook tussendoor geëvalueerd.’

‘Dat is het democratische recht van de burgers. Voor politici is het een examen, het is hun werk, ze moeten ertegen bestand zijn. En in een context van alle betrokkenen moeten ze het ook oneens zijn met iemand in dezelfde ruimte. Op dat moment zal het politieke debat in de samenleving verder gaan en sluit de cirkel zich.’

‘Een oordeel of een idee vormen is iets waarvan iedereen in dit democratische proces kan leren: politici, de betrokken groepen en de burger in het algemeen. Wat we voor ogen hebben is een echte conversatie, waarbij we onze stereotiepe gedachten kunnen bijstellen. Zo leert ook iedereen beter die conversatie te voeren. Ook de media zullen veranderen, minder van Pietje doet dit en Chareltje dat, de aandacht zal meer liggen op de visies en de dynamiek in de besluitvorming.’

‘Om echt democratisch te zijn, om een betere vertegenwoordiging te krijgen, moeten we nog een tandje bijsteken.’ ■

MARLIES VAN BOUWEL IS HOOFDREDACTEUR VAN LOKAAL

A young child with blonde hair in a bun, wearing a white t-shirt with a blue pattern and khaki pants, is captured mid-air, jumping over a puddle on a playground. The child's arms are outstretched, and they are looking down at the puddle. The background shows a playground with a yellow slide and a green metal structure. The ground is a mix of concrete and reddish-brown rubber safety matting.

Het lokale welzijn is uw missie

U daarin steunen de onze.

Het welzijn van uw inwoners is uw absolute prioriteit. Uw **Relationship Manager** heeft dit goed begrepen en stelt financiële oplossingen voor die u helpen uw missie waar te maken en uw leven vergemakkelijken.

ing.be/socialprofit

ING

Albert Beerens

Burgemeester
Opwijk

Albert Beerens, burgemeester van Opwijk, kreeg het estafettestokje van de Beverse burgemeester Dirk Willem om een vragenlijstje à la Proust te beantwoorden. Aan het eind geeft hij het door aan een andere lokale politicus, van een andere partij en ver van zijn woonplaats.

Wat betekent het burgemeesterschap voor jou? Het burgemeesterschap is het mooiste politieke mandaat dat je je kunt indenken. Werken voor een gemeenschap waar je middenin staat en dagelijks contact hebben met de bevolking die je vertegenwoordigt, dat geeft voldoening.

Wat was je eerste politieke daad (in de ruimste betekenis)? Ik ben voor het eerst burgemeester geworden in 2001. Zorgen voor de nodige accommodatie om optimaal te kunnen werken is zowel voor de administratie als voor de burger een noodzaak.

Kom je uit een politiek nest? Niet echt, als tiener had ik al veel interesse voor politiek. Ik werd voor het eerst verkozen in de gemeenteraad in 1977. Als 25-jarige ging er toen een droom in vervulling. 24 jaar later werd ik burgemeester.

Wat zie je als je grootste prestatie? Toen ik in 1975 mijn intrede deed in de politiek, was mijn partij op gemeentelijk vlak weinig gestructureerd. Eerst heb ik mijn partij weer op de rails gezet, toen ik burgemeester werd, heb ik die oefening ook voor de gemeente gemaakt. Belangrijk was en is zo veel mogelijk te realiseren voor Opwijk maar het financieel gezond te houden.

Neem je het burgemeesterschap mee naar huis? Ik ben gepensioneerd en ben dus honderd procent beschikbaar voor mijn mandaat. Zeven dagen op zeven en 24 uur per dag.

Heb je vrienden in de politiek? Ik heb zeer veel vrienden in de politiek. Aan politiek doen kun je niet alleen, het is teamwork.

Met wie overleg je het eerst, als je een belangrijke politieke beslissing moet nemen? Ik pleeg heel veel overleg met mijn achterban maar ook met de algemeen directeur.

Wat vind je zelf je meest uitgesproken positieve eigenschap?

Ik kan terugvallen op mijn ruime ervaring zowel binnen als buiten de politiek. Ik denk dat ik diplomatisch ben om tot oplossingen te komen waarin iedereen zich kan vinden.

Welke eigenschap bij jezelf betreur je het meest? Ik denk dat ik te veel naar anderen luister en te weinig mijn eigen idee doordruk.

Welke eigenschap waardeer je het meest bij een oppositielid? Dat een oppositielid andere ideeën heeft is normaal. Als het die ook nog op een constructieve manier aanbrengt is dat goed.

Met welke historische figuur identificeer je je het meest? Ik kijk op naar politici van het genre Willy De Clercq, Frans Grootjans of Herman Vanderpoorten.

Wie zijn je huidige helden? Charles Michel.

Waar zou je nu het liefste zijn? Op een verre, interessante bestemming.

Welk woord of welke zin gebruik je te vaak? 'Met andere woorden'.

Wat is je meest gekoesterde bezit? Mijn gezin.

Wat is volgens jou de diepste ellende? Oorlog.

Wat is je favoriete bezigheid? Leuke zaken doen met mijn gezin en mijn kleinkinderen.

Ga je nog af en toe op café in de gemeente? Ik ga geregeld op café in mijn gemeente.

Wat is je motto? Werken aan een mooie toekomst voor iedereen.

Aan wie geef je de estafettestok door? Aan Walter Vansteenkiste, burgemeester van Wommel.

STEFAN DE WICKE

Wat verandert er met BBC 2020?

Gemeenten en OCMW's maken sinds 2014 gebruik van de beleids- en beheerscyclus of BBC voor hun beleidsplanning (meerjarenplan), registratie (boekhouding) en rapportering (jaarrekening). Vanaf 2020 treden er enkele veranderingen in werking. *Lokaal* stipt de belangrijkste aan.

Wat meteen in het oog springt zijn de gezamenlijke beleidsrapporten voor gemeente en OCMW. Voortaan delen gemeente en OCMW één meerjarenplan en één jaarrekening. Zo kunnen beide besturen hun beleidsdoelstellingen volledig in elkaar schuiven. Omdat de activiteiten die opgenomen zijn in het meerjarenplan onderliggend aan óf de gemeente óf het OCMW zijn toegewezen, moet zowel de gemeenteraad als de OCMW-raad in de eerste plaats zijn deel van het meerjarenplan vaststellen. De gemeenteraad moet dan ook nog het deel van het OCMW vaststellen, waardoor het meerjarenplan uitvoerbaar wordt. Het is dus duidelijk dat gemeente en OCMW afzonderlijke rechtspersonen blijven met eigen rechten, verplichtingen, ontvangsten en uitgaven, en ook kredieten. Deze verregaande integratie tussen gemeente en OCMW zien we niet alleen op beleidsvlak, maar ook op politiek (gelijkaardige samenstelling en bevoegdheden politieke organen) en ambtelijk (één algemeen en financieel directeur, één managementteam) vlak.

Het bestuur moet het meerjarenplan jaarlijks aanpassen om de kredieten op basis waarvan het uitgaven kan

doen, voor het volgende boekjaar vast te stellen. Het kan ook de kredieten van het lopende boekjaar aanpassen door het meerjarenplan aan te passen. Gemeenten kunnen het meerjarenplan pas aanpassen, wanneer de raden de jaarrekening van het voorgaande jaar hebben vastgesteld. Dat laatste moet

Ongebruikte kredieten die als investeringen waren geboekt, worden niet meer automatisch overgedragen naar het volgende boekjaar.

gebeuren voor het einde van het eerste semester volgend op het boekjaar.

Er is een grote opruiming gebeurd in het aantal schema's die deel uitmaken van de beleidsrapporten. De beleidsrapporten bevatten nog 13 schema's, tegenover 32 vroeger. Bovendien zijn

de schema's van (de aanpassing van) het meerjarenplan en die van de jaarrekening haast gelijk, wat de leesbaarheid ervan voor de raadsleden nog verhoogt.

Het budget als jaarlijks vast te stellen document verdwijnt uit de BBC. Tijdens de evaluatie bleek dat besturen bij de opmaak van het budget of de budgetwijziging dubbel werk moesten verrichten, omdat het budget in het meerjarenplan moest passen. De kredieten die vroeger een onderdeel waren van het budget, zijn voortaan opgenomen in het meerjarenplan.

Ongebruikte investeringskredieten worden niet meer automatisch overgedragen naar het volgende boekjaar. Om te vermijden dat de besturen bij het begin van elk boekjaar een aanpassing van het meerjarenplan moeten doorvoeren om de ongebruikte kredieten van het vorige boekjaar opnieuw

STEFAN DEWICKERE

op te nemen, moeten de uitvoerende politieke organen bepalen welk gedeelte van de ongebruikte investeringskredieten en bijbehorende financiering wordt overgedragen.

Beleidsopvolging

De opvolging van het beleid gebeurde vroeger onder andere via de budgetwijzigingen, die vooral in het teken van de kredietbewaking stonden. Raadsleden zijn echter meer geïnteresseerd in de inhoudelijke vooruitgang van projecten dan in de kredietbewaking op zich. De Vlaamse Regering legt de kredietbewaking daarom voortaan op een hoger niveau, zodat raadsleden minder vaak worden geconfronteerd met aanpassingen aan de planning die louter het gevolg zijn van de kredietbewaking. De autorisatie van de uitgavenkredieten gebeurt voortaan op het totaal van respectievelijk de exploitatie-uitgaven, de investeringsuitgaven en de

Evaluatie BBC en totstandkoming wijzigingen

Bij de uitgebreide evaluatie van de BBC in de loop van 2015 betrof het Agentschap Binnenlands Bestuur ook het werkveld. De fundamenteen zaten goed, zo luidde de conclusie, maar in de concrete uitwerking konden enkele punten beter. Dit gaf aanleiding tot het nieuwe Besluit van de Vlaamse Regering over de BBC, en aanpassingen aan de organieke regelgeving. Op basis van het Decreet over het lokaal bestuur beschikken gemeenten en OCMW's voortaan over een grotere autonomie wat betreft delegatie en het vroegere budgethouderschap, doordat er detailregels weggevallen zijn.

toegestane leningen. De raad hoeft zich dus minder toe te leggen op de kredietbewaking. Opdat de gemeent- en OCMW-raad op de hoogte zouden blijven van de voortgang van het meerjarenplan, is het uitvoerend politiek orgaan verplicht daarover te rapporteren. De opvolgingsrapportering biedt een zicht op de stand van zaken van de prioritaire acties van het meerjarenplan, de realisatie van de ontvangsten en uitgaven en even-

tuele wijzigingen aan de financiële risico's of de assumpties die aan de basis liggen van het meerjarenplan. De raden bepalen wanneer hun een opvolgingsrapportering wordt voorgelegd, maar dat gebeurt minstens vóór eind september over het eerste semester.

Heldere termen

De nieuwe regelgeving introduceert ook nieuwe begrippen en wijzigt er

STEFAN DEWICKERE

Starters BBC 2020

Besturen konden de nieuwe BBC-regels vrijwillig al vanaf het boekjaar 2019 toepassen. Ze stelden dan een eenjarig meerjarenplan op voor 2019. Veertig gemeenten/OCMW's, twintig autonome gemeentebedrijven en zes welzijnsverenigingen hebben dit gedaan.

enkele. Het resultaat op kasbasis heet voortaan het beschikbaar budgettair resultaat. De bestemde gelden worden onbeschikbare gelden en ze worden ook enger gedefinieerd: het zijn geldmiddelen die wel in het bestuur aanwezig zijn maar waarover het niet kan beschikken, omdat ze bijvoorbeeld als waarborg op een geblokkeerde rekening staan. Naast de autofinancieringsmarge verschijnt er in de beleidsrapporten ook een gecorrigeerde autofinancieringsmarge. Voor de berekening daarvan houdt men rekening met theoretische jaarlijkse aflossingen, ook bij alternatieve financieringsvormen waarbij de schuld niet jaarlijks wordt afgelost. Ten slotte bevatten de beleidsrapporten ook geconsolideerde financiële evenwichtscijfers, waarbij de cijfers voor gemeente, OCMW en

eventuele autonome gemeentebedrijven als één geheel worden getoond. De introductie van nieuwe begrippen houdt geen introductie van nieuwe financiële evenwichtsvereisten in, die blijven gewoon behouden. Gemeente en OCMW mogen dus (voortaan sa-

De introductie van nieuwe begrippen houdt geen introductie van nieuwe financiële evenwichtsvereisten in, die blijven gewoon behouden.

men) jaarlijks geen negatief beschikbaar budgettair resultaat hebben en de autofinancieringsmarge moet aan het einde van het meerjarenplan minstens

nul zijn. De gecorrigeerde autofinancieringsmarge en het geconsolideerd evenwicht komen er als extra indicator bij, zonder dat er een norm aan beide verbonden wordt.

Ten slotte neemt het belang van (een beschrijving van) de financiële risico's toe. Het bestuur zal in de toelichting bij het meerjarenplan en de jaarrekening moeten aangeven welke financiële risico's het bestuur loopt en over welke middelen en mogelijkheden het beschikt om zich ertegen in te dekken. Meerjarenplannen waarbij dat aspect onvoldoende wordt toegelicht, lopen het risico vernietigd te worden door de toezichthoudende overheid. Het bestuur wordt namelijk geacht in (de aanpassing van) het meerjarenplan alle noodzakelijke informatie ter beschikking te stellen, zodat de raad met kennis van zaken een beslissing kan nemen. ■

BEN GILOT IS VVSG-STAFMEDEWERKER GEMEENTE- EN OCMW-FINANCIËN

Voor een uitgebreide toelichting over de beleids- en beheerscyclus en de wijzigingen van BBC 2020: *Lokale financiën voor niet-specialisten*, uitgegeven door Politiea.

STRATEGISCHE COÖRDINATIE

door Gwenny Cooman, Kurt Parmentier, Karin De Craecker

Overheden zijn complexe en grote organisaties. Het is bijna onvermijdelijk dat er inefficiëntie en verouderde werkwijzen binnensluipen. Een kernaspect van de job van strategisch coördinator is om dat soort onvolkomenheden eruit te halen.

Wat doet een dienst Strategische Coördinatie? Van de strategische meerjarenplanning tot de Europese fondsen, van nudging tot simpelweg zo nu en dan eens aan de boom schudden waar nodig. Strategisch coördinatoren laten het raderwerk soepeler en efficiënter draaien.

Auteurs: Gwenny Cooman, Kurt Parmentier, Karin De Craecker | ISBN (print): 978-2-509-03515-8

Meer info & bestellen:
www.politeia.be

Schoonmaakhulp: van hoog verloop naar onthaal op maat

Een goede schoonmaakhulp vind je niet zomaar. Bij veel lokale besturen staan bijna permanent betrekkingen open. Om de dienstverlening te garanderen moet de zoektocht naar nieuwe medewerkers anders verlopen, bedachten Lien Willems, hoofdmaatschappelijk assistent thuiszorg, en Katelijne Vanderkerken, directeur thuiszorg in 't Punt, dienst gezinszorg van Zorgpunt Waasland. Met een omgekeerde visie proberen ze het tekort aan werkkrachten te keren.

De medewerkers van Zorgpunt Waasland zitten en staan in de vorm van hun logo.

‘Vroeger haakten nieuwe medewerkers in de schoonmaakdienst snel af,’ vertelt Lien Willems. ‘Zo maakten we een periode mee dat slechts één starter op de vijf bleef. Zo kun je onmogelijk je dienst draaiende houden. Wij dachten dat mensen stopten omdat schoonmaken fysiek zwaar is. Maar uit de gesprekken bleek dat medewerkers vooral om andere redenen opgeven, bijvoorbeeld omdat ze het werk als alleenstaande ouder niet kunnen combineren met de zorg voor hun kinderen of omdat een schoonmaker nooit samenwerkt met collega’s. Maar het tekort aan doorgroeimogelijkheden gaven medewerkers ook vaak op als reden, want “schoonmaken blijft nu eenmaal kuisen”. Bovendien is de beeldvorming over het werk niet zo positief, zelfs niet bij de krachten zelf. Op al deze punten wilden we inzetten om medewerkers sterker te maken en te behouden. Het eerste jaar zijn we begonnen met de doelstelling om 60% van wie zich aanmeldt aan het werk te stellen en te houden. Nu in het tweede jaar kunnen we dit al optrekken naar 80%, want we hebben onze eerste doelstelling vlot bereikt.’

Onthaal op maat

‘De onthaalprocedure kreeg een grondige herziening, volledig op maat van de dienst. Een nieuwe directeur, een kersverse administratief medewerker of een startende schoonmaakkracht hebben toch andere behoeften tijdens hun inwerkperiode? We hebben enkele algemene lijnen uitgeschreven in het onthaalbeleid, maar in de praktijk kijken we naar wie welke ondersteuning nodig heeft en dat kan per individu verschillen. Bovendien spelen er binnen de thuiszorg andere elementen mee dan bij iemand die werkt binnen de eigen muren.’
Onder de leidinggevendenden van de schoonmaakdienst kreeg één iemand

expliciet de taak van ‘onthaalcoach’ toegewezen, voor alle teams. Deze onthaalcoach heeft met elke nieuwe medewerker minimaal vijf contactmomenten tijdens de eerste twee maanden. In het eerste onthaalgesprek overloopt de onthaalcoach de onthaalmap met de nieuwe werkkraft. ‘In deze map beperken we de tekst zoveel mogelijk, we gebruiken korte zinnen, geen moeilijke woorden en maken alles zo visueel mogelijk met iconen,’ zegt Lien Willems. De nieuwe medewerkers krijgen per klant een schets van wat ze kunnen verwachten: hoeveel kamers er zijn, wie er allemaal woont en of er dieren zijn. Lien Willems: ‘Dit deden we omdat onze schoonmaaksters vertelden dat naar een nieuwe klant gaan erg stresserend kan zijn en ze daardoor soms afhaken. Door hen goed te informeren over wat ze mogen verwachten, voelen ze zich meer op hun gemak.’ De onthaalcoach bespreekt ook andere mogelijke drempels. Zo kunnen niet alle medewerkers fietsen en dan zoekt de onthaalcoach uit waar ze dit kunnen leren.

De eerste week loopt de nieuwe kracht samen met een peter of meter. Na de eerste werkdag en na de eerste week belt de onthaalcoach de nieuwe medewerker altijd op. Op die manier kan de onthaalcoach een aantal problemen opvangen waarop startende krachten anders zouden afhaken, bijvoorbeeld niet goed wijsraken uit de administratie.

‘Ook het mentale aspect krijgt een plek,’ zegt Katelijne Vanderkerken. ‘Nieuwe medewerkers weten niet altijd hoe ze moeten omgaan met de moeilijke situaties die ze soms zien, of met zaken die niet stroken met hun eigen waarden en normen. Veel van die indrukken uit de eerste dagen deden mensen afhaken. De onthaalcoach ondervangt dit nu en ondersteunt hen.’
‘De onthaalcoach polst af en toe bij de

Lien Willems:
**‘Het tekort aan door-
groeimogelijkheden
gaven medewerkers
vaak op als reden om
af te haken, want
“schoonmaken blijft
nu eenmaal kuisen”’**

peter of meter hoe het verloopt en of de persoon klaar is om alleen bij klanten te werken. Als iemand tijdens de tweede week nog dubbel wil lopen, kan dit nog enkele dagen en daarna bouwen we af,’ vertelt Lien Willems.

Tijdens de eerste twee maanden gaat de onthaalcoach met de nieuwe medewerker langs in het woon-zorgcentrum en het lokale dienstencentrum. Op die manier kent de medewerker de weg en de collega’s wanneer zij of hij er eens onverwacht moet bijspringen. Bovendien is dit een goed moment voor de onthaalcoach om even informeel bij te praten, wat het contact tussen beiden aanhaalt.

Na verloop van tijd verminderen de contactmomenten met de coach en na twee maanden is het onthaaltraject afgelopen. De onthaalcoach blijft wel op de achtergrond aanwezig. Als een medewerker bijvoorbeeld wegens ziekte uitvalt, neemt de coach con-

Katelijne Vanderkerken: 'Goed onthaal is één element, maar een vlotte aanwervingsprocedure is zeker even belangrijk.'

tact op om de praktische afspraken omtrent ziekte te herhalen en om te zorgen dat ook op dat vlak alles vlot blijft verlopen.

'Momenteel zoeken we naar een set professioneel schoonmaakmateriaal die helemaal in een fietstas past. Want niet al onze klanten hebben degelijk schoonmaakmateriaal. Wij willen iedereen voorzien van ergonomisch materiaal, zodat het gebrek aan degelijk materiaal geen demotivatie kan zijn,' zegt Lien Willems nog.

'De onthaalcoach investeert ongeveer vijftien uur in iedere nieuwe medewerker. Als je dit vergelijkt met de tijd die nodig is om nieuwe mensen aan te trekken, op te leiden en alle uurroosters weer aan te passen, dan vallen die vijftien uur goed mee. Bovendien ontlast de onthaalcoach ook de leidinggevenden. Hun taak is duidelijker, omdat ze niet langer de dubbele pet van coach en leidinggevende opzetten en ze krijgen extra ruimte om echt met hun kerntaken bezig te zijn. De uren van de onthaalcoach zijn daarom ook vrijgemaakt uit de bestaande uren van de leidinggevende, het is dus niets extra's

of bovenop,' vertelt Katelijne Vanderkerken.

Meer dan schoonmaak

Om medewerkers op lange termijn te behouden, zet 't Punt ook in op de beeldvorming over het werk. Schoonmaken blijft schoonmaken, maar door hun signaalfunctie te benadrukken en in te zetten op waardering, blijft het bij hen hangen dat ze echt veel betekenen voor cliënten. 'Die band met de cliënten is een van de sterkste troeven die we hebben en het is belangrijk dat deze werknemers zichzelf ook zien als de connectie tussen de cliënt en de organisatie. Daarom organiseerden we een sessie "trots op je job" en laten we mensen doorgroeien als referentiepersoon binnen een bepaald thema,' zegt Katelijne Vanderkerken.

Een ander knelpunt is het gebrek aan collega's. Het onderlinge contact versterkt 't Punt door een vormingsmoment of een teametentje maar ook door de online communicatietool Yammer. Dit is een beveiligde en beschermde tool om professioneel te communiceren. Leidinggevenden en collega's kunnen via dit kanaal snel boodschappen doorgeven aan het hele team of aan medewerkers individueel. Ze kunnen elkaar zelfs gratis bellen. Maar even belangrijk is dat informele zaken zoals verjaardagswensen ook een plaats krijgen, dit forum 'leeft'. 'We willen onze medewerkers zoveel mogelijk laten voelen dat ze er niet alleen voorstaan terwijl ze zelfstandig werken,' getuigt Lien Willems.

Sneller aanwerven

Goed onthaal is één element, maar een vlotte aanwervingsprocedure is zeker even belangrijk. Katelijne Vanderkerken: 'Vroeger hadden we twee examens per jaar, waardoor we tussentijds heel veel potentiële kandidaten verloren. De personeelsdienst schreef

de kandidaten aan die die het afgelopen half jaar hadden gesolliciteerd, maar natuurlijk hadden er al veel werk gevonden. Daarom wilden we anders te werk gaan. We hebben ons rechtspersoonregister uitgelopen en nagegaan wat echt verplicht was. Hieruit bleek dat we een publicatie moesten hebben van de vacature, en één extern en twee interne juryleden.' Omdat de vacature constant op de VDAB-website staat, is publicatie geen probleem. 'Voor de jury kunnen we terugvallen op vaste mensen en zo organiseren we nu tweewekelijks een examen voor verzorgenden en vierwekelijks een examen voor schoonmaakkrachten. Het is een echt examen, dus iemand vast aanwerven na zes maanden is perfect mogelijk. Op die manier hebben alle mogelijke kandidaten uiterlijk binnen vier weken een gesprek. We gaan ook naar de jobdates die de VDAB organiseert en mensen die we daar leren kennen, nodigen we de volgende maandag al uit voor het examen. Natuurlijk zetten we dan onze voordelen als werkgever sterk in de verf: de ondersteuning van de onthaalcoach, het digitale forum onder collega's, het vaste uurrooster en de maaltijdcheques,' zegt Lien Willems.

'We zien echt de voordelen van deze andere manier van werken en vragen ons nu soms af waarom we hier geen tien jaar eerder mee begonnen zijn! Het is belangrijk om de dingen die je doet in vraag te durven stellen. We moeten durven springen en nadien de return in kaart brengen. Bovendien is het belangrijk op de werkvloer te kijken wat er leeft. Vaak denken we dat we dat weten en zoeken we daar antwoorden voor, terwijl het verschil ergens anders zit,' voegt Katelijne Vanderkerken nog toe. ■

JOKE VANDEWALLE IS VVSG-STAFMEDEWERKER THUISZORG OOST-VLAANDEREN

GAS beter intergemeentelijk

De gemeentelijke administratieve sancties bestaan twintig jaar. Weinig wetgeving kwam zo dikwijls onder vuur te liggen in de media en onderging zoveel ingrijpende veranderingen. En dat zal nog wel een tijd doorgaan, want als gemeenten een goed werkend gemeentelijk systeem willen om overlast te bestrijden, lijkt interbestuurlijke samenwerking dikwijls de ideale of zelfs noodzakelijke oplossing. Zo blijkt uit een verkennend werkveldonderzoek uitgevoerd door de Vives Hogeschool.

De gemeentelijke administratieve sancties hebben een bijzonder hobbelig parcours afgelegd om het punt te bereiken waarop ze door zowel gemeenten als bevolking algemeen worden aanvaard. Al vanaf de invoering van de wet van 13 mei 1999 betreffende de gemeentelijke administratieve sancties ging het moeizaam. Daarna moesten diverse wetwijzigingen ze aantrekkelijker en functioneler maken, zodat gemeenten er daadwerkelijk de lokale overlast mee konden bestrijden. Ingrijpend waren de wetwijzigingen van 25 maart 2004, want vanaf dan golden de sancties ook voor minderjarigen vanaf zestien jaar, werd een resem misdrijven gedepenaliseerd en maakten diverse andere maatregelen het werken met administratieve sancties aantrekkelijker voor gemeenten. Zo begonnen ze geleidelijk binnen te sijpelen in het bestuurlijk landschap.

Ondanks de mislukte introductie en de vele negatieve publiciteit die de gemeentelijke administratieve sancties in de loop der jaren kregen, bleek kort na de wetwijzigingen in 2004 toch al twintig procent van de Vlaamse gemeenten een GAS-regeling te hebben ingevoerd. En ook al bleef die negatieve connotatie nog lang bestaan, dit percentage steeg in 2008 al tot 52 procent en tot meer dan negentig procent in 2017.

Efficiënt en effectief?

De meeste gemeenten kunnen overlast nu wel administratief sanctioneren, maar toch gebruiken ze dit instrument niet altijd of niet altijd even efficiënt. Vooral kleinere gemeenten hebben het er soms nog moeilijk mee, want ze hebben niet altijd de middelen en de kennis van zaken die vereist zijn om hun administratief overlastbeleid effectief en efficiënt te ontwikkelen.

Om een beter beeld te krijgen van de efficiëntie van de ingevoerde regelingen, de problemen waarmee deze regelingen nog vaak worstelen en de mate waarin interbestuurlijke samenwerking als een oplossing voor deze problemen wordt beschouwd, voerde de Vives Hogeschool een verkennend werkveldonderzoek uit. Met medewerking van de VVSG kregen alle Vlaamse gemeenten een enquête toegestuurd. Zestig Vlaamse sanctionerend ambtenaren, GAS-bemiddelaars, algemeen directeurs en andere lokale functionarissen die op regelmatige basis met gemeentelijke administratieve sanctionering te maken hebben, hebben geantwoord.

Maar zeven procent van de GAS-functionarissen meent dat het lokale GAS-beleid nagenoeg perfect loopt en nauwelijks voor verbetering vatbaar is. 55 procent beoordeelt het als 'efficiënt, maar met sommige details nog voor verbetering vatbaar'. De overige 38 procent meent dat het GAS-beleid bij hen nog op veel punten beter kan of zelfs volkomen inefficiënt verloopt. Interbestuurlijke GAS-samenwerking zou veel van deze problemen kunnen oplossen, zeker voor kleinere gemeenten die op zichzelf geen GAS-beleid kunnen of durven introduceren.

Ondanks de mislukte
introduktie en de vele
negatieve publiciteit bleek
kort na de wetswijzigingen in
2004 toch al twintig procent
van de Vlaamse gemeenten
een GAS-regeling te hebben
ingevoerd.

Intergemeentelijk samenwerken

Ook de wetgever zag het nut in van interbestuurlijke GAS-samenwerking. Met de laatste grote hervorming van de regelgeving door de wet van 24 juni 2013 betreffende de gemeentelijke administratieve sancties (BS 1 juli 2013) werd uitdrukkelijk de mogelijkheid voor gemeenten ingevoerd om hiervan samen te werken. Her en der zijn paragrafen ingevoegd die gemeenten en andere diensten of overheden toestaan zich te verenigen om een gemeenschappelijk GAS-aspect te ontwikkelen of van elkaars diensten gebruik te maken. Zo is het mogelijk een gemeenschappelijke sanctionerend ambtenaar (artikel 6, §3 van de GAS-wet) aan te werven of gebruik te maken van een gemeenschappelijke, eventueel door de POD Maatschappelijke Integratie gesubsidieerde bemiddelaar of erkende bemiddelingsdienst (artikelen 1, 5e streepje en 2, eerste lid van het Koninklijk Besluit van 28 januari 2014 houdende de minimumvoorwaarden en modaliteiten voor de bemiddeling in het kader van de wet betreffende de Gemeentelijke Administratieve Sancties). Ook voor de gemeenschapsdienst, protocolakkoorden en GAS-registers zijn dergelijke samenwerkingsmogelijkheden opgenomen.

Tot slot pleit de wetgever in artikel 2, §2 van de GAS-wet zelfs voor een harmonisering van de politieverordeningen, zowel binnen politiezones als tussen verschillende politiezones. De voordelen daarvan, zoals meer duidelijkheid, meer rechtsgelijkheid en efficiënter en grensoverschrijdend overlastbeleid, spreken voor zich. Helaas blijkt de harmonisering van politieverordeningen een complexe zaak die zeer omzichtig moet worden aangepakt. Dikwijls mislukt ze, omdat er niet genoeg aandacht is voor de impact van zo'n geharmoniseerd beleid, omdat er niet genoeg overleg is over het beoogde resultaat en de werkwijze of timing om dat resultaat te bereiken, of omdat niet alle relevante belanghebbenden vanaf het begin bij de harmonisering worden betrokken.

Onduidelijk maar niet onbemind

De wettelijk geregelde samenwerkingsmogelijkheden laten geen twijfel bestaan over de visie van de wetgever op intergemeentelijke GAS-samenwerking, al doen de fragmentarische en beperkte bewoordingen van de wetgever ook twijfel rijzen over hoe ver zulke samenwerking mag gaan. Ook het decreet van 6 juli 2001 houdende de intergemeentelijke samenwerking (nu opgenomen in het decreet van 22 december 2017 over het lokale bestuur) biedt weinig duidelijkheid over welke organisatievormen voor GAS-samenwerking tussen gemeenten (en andere overheden) volgens de wetgever wenselijk zijn. Nochtans zou duurzame of projectmatige GAS-samenwerking wel volgens de in dit decreet vermelde samenwerkingsvormen moeten worden georganiseerd. Daardoor zijn veel van de al gevestigde GAS-projecten – ook

DANIEL GEERBERTS

Bij de laatste grote hervorming in 2013 zijn her en der paragrafen in de regelgeving gevoegd die gemeenten en andere diensten of overheden toestaan zich te verenigen om een gemeenschappelijk GAS-aspect te ontwikkelen of van elkaars diensten gebruik te maken.

duurzame en projectmatige – gebaseerd op louter contractuele samenwerking, zonder gebruik te maken van de samenwerkingsvormen die de wetgever er decretaal voor regelt. Een ander gevolg van het gebrek aan duidelijkheid en kennis met betrekking tot de samenwerkingsmogelijkheden is dat de bestaande vormen zeer versnipperd zijn. Zo worden in de provincie Antwerpen de grootste GAS-samenwerkingsinitiatieven georganiseerd door intergemeentelijke verenigingen zoals IGEAN. In Oost-Vlaanderen, Vlaams-Brabant en sedert vorig jaar ook Limburg werken de provincies dan weer met een provinciaal sanctionerend ambtenaar en provinciaal bijgehouden GAS-registers. In West-Vlaanderen is er helemaal geen initiatief tot provinciale GAS-samenwerking, daar zie je vooral contractuele intergemeentelijke samenwerkingsverbanden, veelal op het niveau van de politiezone.

Ondanks al die onduidelijkheid staan de GAS-functionarissen positief tegenover interbestuurlijke samenwerking. Meer nog, het onderzoek van Vives maakt duidelijk dat de meeste sanctionerend ambtenaren nieuwe of verder doorgedreven samenwerking wensen. Niet minder dan 71 procent van de respondenten beschouwt die als (absoluut) nodig of nuttig voor de eigen gemeente. Slechts 11 procent beschouwt ze als niet of nauwelijks nuttig of nodig. De overige 19 procent ziet er het nut wel van in, maar ervaart dit in de eigen gemeente (nog) niet als een noodzaak. Bij het polsen naar de redenen waarom GAS-samenwerking nuttig of nodig wordt geacht of juist niet, oordeelde liefst 53

procent van alle GAS-functionarissen dat samenwerking nodig of nuttig is voor de verspreiding van kennis. Andere redenen voor de populariteit van samenwerking zijn het creëren van meer rechtsgelijkheid (46 procent), meer vaststellingscapaciteit en betere sanctionering (43 procent), kostendeling (41 procent) en meer rechtszekerheid (37 procent). De voornaamste redenen om niet voor GAS-samenwerking te kiezen zijn dan weer de afbreuk van de lokale autonomie en onafhankelijkheid (17 procent) of het verlies van het gemeentespecifieke karakter (13 procent). Andere argumenten contra samenwerking zijn onverenigbare visies over het overlastbeleid (11 procent) of de bijkomende organisatorische/administratieve last (10 procent).

Wil de federale overheid interbestuurlijke GAS-samenwerking stimuleren, dan heeft ze nog werk. Meer duidelijkheid over de samenwerkings- en organisatiemogelijkheden, ondersteuning bij de eenmaking van politieverordeningen, betere informatieverspreiding over de voordelen van interbestuurlijke GAS-samenwerking, of de creatie van een draaiboek met de mogelijkheden tot en modeldocumenten voor GAS-samenwerking zijn maar een paar initiatieven die de verdere totstandbrenging van interbestuurlijke GAS-samenwerkingsprojecten kunnen stimuleren.

Om aan de vraag van veel lokale besturen tegemoet te komen heeft Vives na dit verkennende onderzoek besloten in september 2019, met een tweejarig praktijkgericht wetenschappelijk onderzoek te beginnen. Dat moet een draaiboek voor de totstandbrenging van intergemeentelijke GAS-samenwerking opleveren, inclusief een voor het harmoniseren van politieverordeningen. ■

THOMAS LANGBEEN IS LECTOR RECHT EN ONDERZOEKER AAN DE HOGESCHOOL VIVES IN BRUGGE

Ze is open en transparant. Ze wil niet alles doen, maar legt zich toe op wat ze goed kan. Ze kent haar cliënten, ze is klantgericht. Ze werkt samen met andere organisaties, maar evengoed met overheden en private ondernemingen. Ze is wellicht ook kleinschalig, stevig ingebed in de lokale samenleving. Ze, dat is de toekomstbestendige ouderenzorgorganisatie die **Tom Braes** schetst.

Tom Braes maakt deel uit van het consultancy collectief shiftN. Begin dit jaar publiceerde hij het boek *Toekomstbestendige ouderenzorg* (uitgeverij Gompel en Svacina). Hij was gedurende ruim zes jaar directeur van een woon-zorgcentrum. Tot april 2019 werkte hij als stafmedewerker organisatie- en zorginhoudelijke thema's voor koepelorganisatie Zorgnet-Icuro.

‘Het landschap van de ouderenzorg is de voorbije jaren veel ingewikkelder geworden. Ouderenzorgorganisaties – en daarmee bedoel ik niet enkel woon-zorgcentra maar bijvoorbeeld ook dagverzorgingscentra of lokale dienstencentra – werkten vroeger in een duidelijk regelgevend kader, met vastgelegde subsidies. Nu lijkt zowat alles in de steigers te staan. **Decreten worden aangepast. De persoonsvolgende financiering komt eraan. Private spelers zijn aanwezig op de markt. Er is de beleidskeuze voor vermaatschappelijking van de zorg. Burgerinitiatieven gaan van start. Alles is in beweging.**’

‘Twee vragen van ouderenzorgorganisaties komen altijd terug: hoe kunnen we inspelen op de onzekere financiering en hoe gaan we om met de mondigheid van de cliënt? Voor de financiering is het belangrijk een businessmodel te ontwikkelen los van subsidies. Ik vraag organisaties altijd welke mogelijke inkomstenbronnen ze nog hebben. Misschien kunnen ze winsten genereren waarmee ze hun non-profit- en social-profitopdrachten kunnen financieren. Sommige organisaties beschikken bijvoorbeeld over een vrij groot patrimonium. Een deel ervan kunnen ze misschien gebruiken voor woonvormen buiten zorg die geld kunnen opbrengen: co-housing, intergenerationeel wonen, kleine woningen.’

‘Dienstverlening op maat, snelle service, de mogelijkheid om beslissingen te annuleren, het zijn vanzelfsprekendheden in ons dagelijks leven. Mensen die dat gewend zijn, zullen hetzelfde vragen van de ouderenzorgorganisaties waarbij ze straks aankloppen. Ze zullen hun ervaringen uit andere domeinen meenemen. **Je ziet ook dat organisaties nadenken over meer flexibiliteit, ze zoeken naar schakels tussen thuis wonen en het woon-zorgcentrum, bijvoorbeeld een dagverzorgingscen-**

trum of een herstelverblijf. Dat is niet eenvoudig, want het aantal toegelaten formats en mogelijke combinaties is natuurlijk niet onbeperkt, terwijl de diversiteit aan cliënten steeds maar toeneemt.’

‘Opmerkelijk is dat ouderenzorgorganisaties over het algemeen niet weten wie de mensen in de regio zijn die in de nabije of verdere toekomst bij hen zullen aankloppen. **Welk profiel hebben die cliënten van morgen, wat zijn hun interesses, zorgbehoeftes, financiële mogelijkheden? Als je die data verfijnt in focusgesprekken en dialogen met de toekomstige ouderen, dan kun je je aanbod strategisch bijsturen.** Natuurlijk helpt het niet dat het beleid het aantrekken van dataspecialisten en analisten niet ondersteunt. Organisaties moeten die middelen zelf ergens vandaan halen, dat verhoogt de drempel.’

‘In verband met klantgerichtheid kijken veel organisaties naar de hotelsector. **Maar in een hotel of restaurant heb je een eenmalige, korte ervaring. Een verblijf in een woon-zorgcentrum is een constante, langgerekte ervaring.** Er is bovendien niet alleen de beleving van de cliënt maar ook die van de familie die op vrijdagavond langskomt. En ook de medewerkers moeten zich kunnen vinden in de invulling van klantgerichtheid door de organisatie. Je moet dus aan klantgerichtheid op minstens drie niveaus werken.’

‘Essentieel voor elke ouderenzorgorganisatie in de toekomst is transparantie. Communiceer heel helder en open over wat je doet. Betrek de gebruikers bij het beleid en, waarom niet, ook bij aanwervingsgesprekken. Niet op die trein stappen is geen optie. Hoe lang zal het nog duren voordat er een soort Trip Advisor komt voor zorgorganisaties? Niet lang meer, denk ik.’

Toekomstbestendige ouderenzorg

STEFAN DEWICHERE

‘Organisaties moeten niet alles zelf willen doen. Nu zie je vaak dat ze op elke evolutie springen. Ik raad hun altijd aan even stil te staan. Wat doe ik nu? Wat wil ik doen, wat past in mijn visie? Wat laat ik beter over aan anderen? Waarvoor zoek ik partners? Als je alles zelf wilt doen, eindig je met een organisatie die veel energie en middelen steekt in zaken waar ze toch nooit echt goed in wordt. Het is dan beter te specialiseren en daar een duidelijke communicatie- en marketingstrategie op te enten. **De sector heeft communicatie en marketing altijd veronachtzaamd. Organisaties hoefden ook niet te communiceren over wat ze deden en waar ze goed in waren, want hun financiering was toch gegarandeerd.** Nu moeten ze echt werk maken van hún verhaal en dat begrijpelijk vertalen voor de buitenwereld, voor de medewerkers maar ook voor de eigen raad van bestuur.’

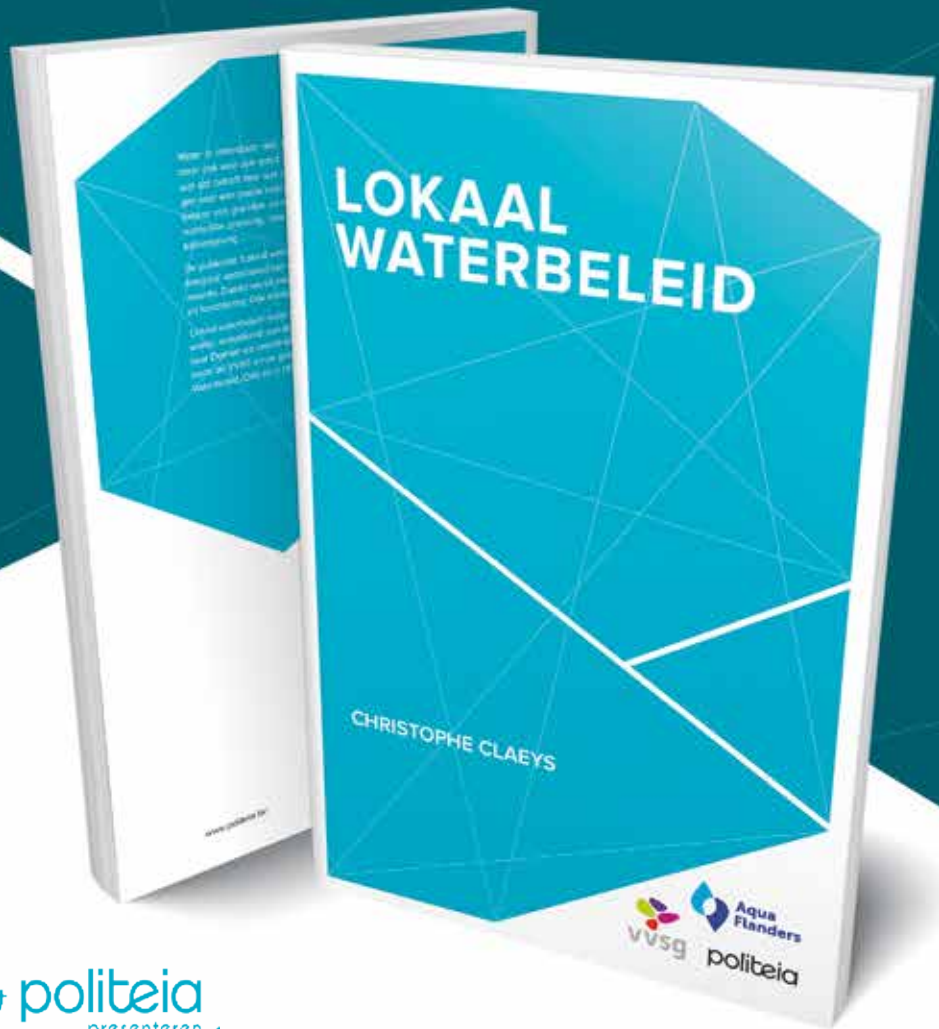
‘Ik denk niet dat schaalvergroting de toekomst is. Ik geloof meer in schaalverkleining, in specialisatie. **Het ideale woon-zorgcentrum gaat op, vernevelt in de lokale gemeenschap, biedt ondersteuning in de thuisomgeving, werkt outreachend.** Het ondersteunt burgerinitiatieven en is een van de partners in het brede verhaal van de vermaatschappelijking van de zorg. Het houdt zich wat op de achtergrond tot het moment dat mensen echt gespecialiseerde zorg nodig hebben. Dan is het woon-zorgcentrum een solide en betrouwbare

partner. Bij die lokale inbedding is natuurlijk ook **de gemeente een belangrijke speler. Ze moet minstens de regisseur zijn van het lokaal sociaal beleid.** Ik raad ouderenzorgorganisaties altijd aan nauw samen te werken met het lokale bestuur.’

‘Je hebt organisaties die aan de kant blijven staan en die wachten op de overheid voor normering en financiering. Aan de andere kant zijn er organisaties die open staan voor wat op hen afkomt en die binnen de vrijheidsmarge zelf aan de slag gaan. Die tweede categorie is veel toekomstbestendiger dan de eerste. Dat zijn de T-vormige organisaties die hun kernopdracht in de diepte uitbouwen en die in de breedte communiceren en samenwerken met uiteenlopende partners.’

‘Natuurlijk is de evolutie naar persoonsvolgende financiering en vermaatschappelijking van de zorg niet zonder gevaar. Ze is positief voor mensen die over een groot netwerk, voldoende vaardigheden en financiële mogelijkheden beschikken. Anderen hebben die mogelijkheden niet, zij zijn volledig aangewezen op het aanbod van zorgprofessionals. De vraag is of dat nog voldoende groot, gevarieerd en betaalbaar zal zijn. In het slechtste scenario zullen zij het moeten doen met een minimumaanbod, te nemen of te laten.’ ■

BART VAN MOERKERKE IS REDACTEUR VAN LOKAAL

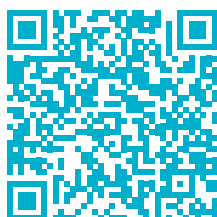
LOKAAL WATERBELEID

door Christophe Claeys

Deze publicatie licht alle aspecten van een integraal waterbeleid toe en gaat in op de cruciale taken van de gemeente. Lokale besturen moeten immers zorgen voor een goede riool- en weginfrastructuur, een veilig beheer van de grachten en waterlopen, enzovoort.

We besteden aandacht aan de financiële aspecten en handhaving. En ook klimaatadaptatie komt aan bod.

Lokaal waterbeleid | Auteur: Christophe Claeys | ISBN (print): 978-2-509-01494-8 | Type: Vastbladig boek

Meer info & bestellen:
www.politeia.be

BWMSTR

1999/2019

OPEN OPROEP

20 jaar architectuur in publieke opdracht

De selectieprocedure Open Oproep voor ontwerpers werd twintig jaar geleden in het leven geroepen door de eerste Vlaams Bouwmeester Bob Van Reeth. De procedure is nog altijd een belangrijk instrument voor lokale besturen om dankzij het Team Vlaams Bouwmeester tot ambitieuze en aantrekkelijke publieke architectuur te komen. Niet alleen het uitzicht van de Vlaamse steden en gemeenten, ook het denken en spreken over architectuur in Vlaanderen werd erdoor bepaald. In *Lokaal* hebben we dit najaar een aantal projecten belicht. We sluiten deze reeks af met nieuwe manieren om publieke ruimte in te vullen.

Park Belle-Vue in Leuven

ontwerp H+N+S Landschapsarchitecten

opdrachtgever stadsbestuur Leuven

open oproep gepubliceerd in 2006, gerealiseerd in 2018

foto's Stijn Bollaert

In het masterplan voor de Leuvense stationsomgeving vormt Park Belle-Vue de laatste fase. Het bestaat uit een 750 meter lange en 50 meter brede restzone tussen de kern van Kessel-Lo en de spoorweg, met een prominente plaats voor de Martelarenlaan. In het ontwerp werd deze brede laan versmald en half verdiept tegen de spoorweg gelegd. Op de twee koppen is het park groen, ter hoogte van de kruising van de belangrijkste routes zijn er minerale accenten, vormgegeven als ontmoetingsplaatsen. De regionale fietsroute door het park verbindt Park Belle-Vue met andere groengebieden en vormt, mede door de nieuwe fietstunnel onder de Tiensesteenweg, een verbinding tussen de stationsomgeving en de Abdij van Park en Haasrode, en een snelle en veilige route tussen Leuven en Tienen.

Theaterplein en luifel Antwerpen

ontwerp Studio Associato Secchi-Viganò

opdrachtgever stadsbestuur Antwerpen

open oproep gepubliceerd in 2004, gerealiseerd in 2009

foto's Stijn Bollaert

Stadsdichter Tom Lanoye schreef in 2003 een stadsgedicht dat als een projectdefinitie luidde: 'Voor het Theaterplein, wieg van de Vogelenmarkt, smartelijk wachtend op renovatie'. Het gedicht eindigde met 'van mijn essentie – de leegte – ben ik zelf nog het bangst'. De Italiaanse architecten en stedenbouwkundigen Bernardo Secchi en Paola Viganò vulden die leegte met een glazen dak aan de schouwburg. Deze grote luifel maakt van het plein een grote vestibule voor de schouwburg, een overdekte markthal voor de zaterdagmarkt én een stedelijk plein voor evenementen. De inrit naar de ondergrondse parkeergarage werd goed geïntegreerd onder het zacht hellende vlak van het plein. De oude, oranje noodtrappen werden vervangen en theateraantal verwerkt tussen de ranke stalen kolommen die het dak dragen. Het parkje aan de Nieuwstad is een kleine oase voor de buurt.

Groen Lint in Oostende

ontwerp Georges Descombes en Technum

(het huidige Tractebel)

opdrachtgever stadsbestuur Oostende

open oproep gepubliceerd in 2011, gerealiseerd in 2014

foto's Stijn Bollaert

Het Groen Lint is een grotendeels autovrije fietsroute van 35 kilometer die vijftien groene zones in de Oostendse stadsrand verbindt. Er zijn nieuwe parken aangelegd, zoals het evenementenpark Nieuwe Koers met de sterrenwacht Astropolis, het innovatieve landbouwpark De Tuinen van Stene en de Oosteroeverduinen met het uitkijkpunt De Halve Maan. Je fietst door het Geuzenbos, langs de Oostendse Kreken en het natuurgebied De Zwaanhoek en maakt kennis met de transformatie van de stadswijk Oosteroever en het vernieuwde zeefront van deze Stad aan Zee. Elke etappe kreeg een specifieke rol, van landbouw, waterbuffering en recreatie tot natuur.

Schoonheid in publieke ruimte

STIJNBOLLEERT

De Vlaams Bouwmeester, meer dan de Open Oproep

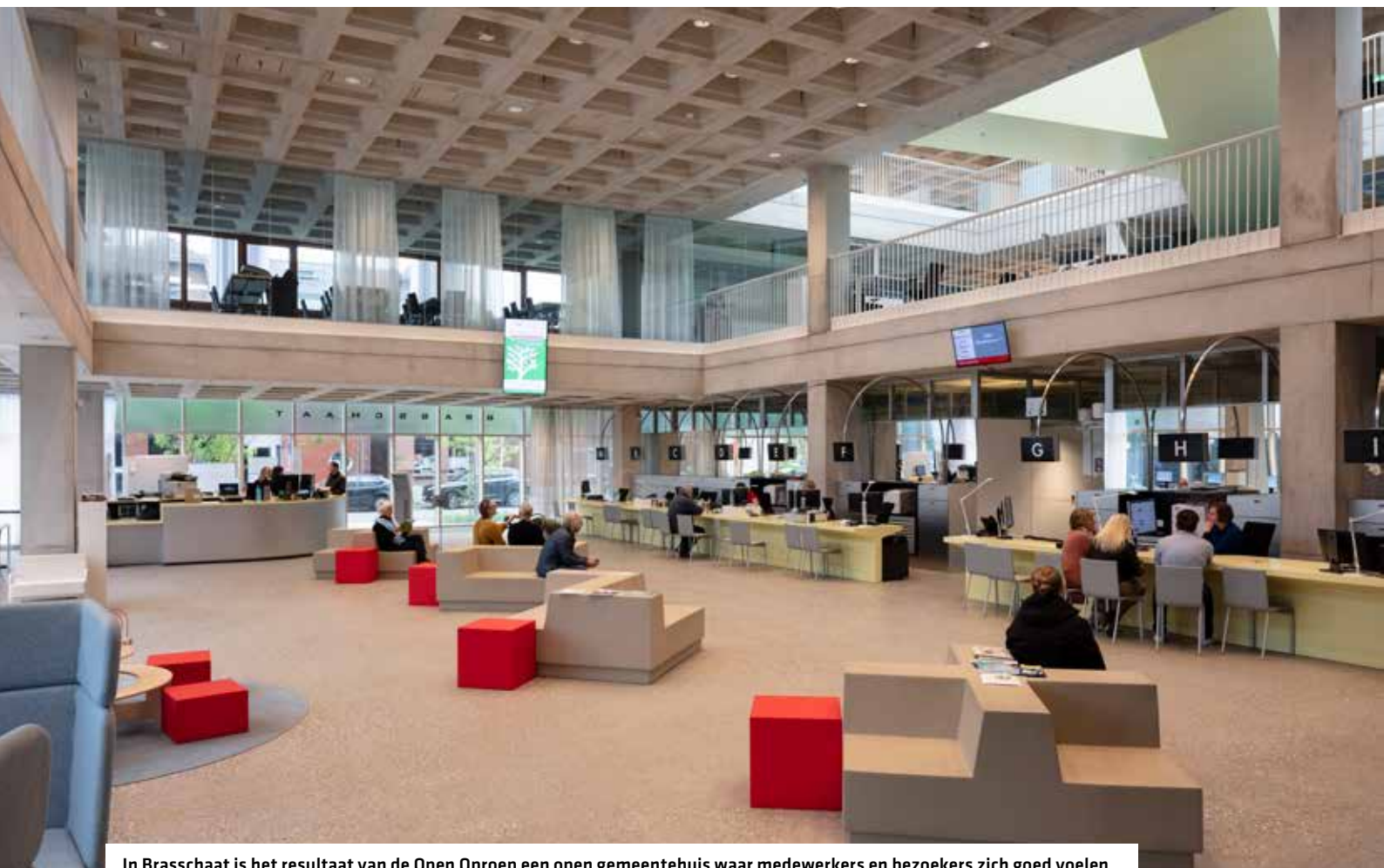
Het Team Vlaams Bouwmeester vierde onlangs zijn twintigjarige bestaan. De procedure van de Open Oproep is publieke opdrachtgevers vertrouwd. De voorbije twee decennia hebben de opeenvolgende bouwmeesters nog andere instrumenten in het leven geroepen. Van Open Oproep tot Bouwmeesterscan, de gemeenten maken er graag gebruik van.

De eerste Vlaams Bouwmeester Bob Van Reeth lanceerde twintig jaar geleden de Open Oproep. Sindsdien worden twee keer per jaar publieke projecten gebundeld in een Open Oproep, een mededingingsprocedure met onderhandeling voor infrastructuur, landschap, stedenbouw

en bouwkunde. Annelies Augustyns van het Team Vlaams Bouwmeester: 'De Open Oproep brengt goed opdrachtgeverschap en goed ontwerp samen. In twee decennia heeft het instrument een patrimonium van een 300-tal fraaie realisaties opgeleverd.'

De Open Oproep, de klassieker

Heel veel Vlaamse gemeenten hebben intussen ervaring met de Open Oproep. Een ervan is Brasschaat. 'Voor de bouw van een nieuw administratief centrum hebben we gebruik gemaakt van de procedure,' zegt beleidsmanager plaatsgebonden zaken Jan Moe-

In Brasschaat is het resultaat van de Open Oproep een open gemeentehuis waar medewerkers en bezoekers zich goed voelen.

Voor het centrum van de gemeente Puurs tekenden Delva Landscape Architects het masterplan 'De Tuinen van Puurs'.

reels. 'Het grote pluspunt is dat vijf ontwerpbureaus een visie hebben gegeven op het toekomstige gebouw. Iedereen in de uitgebreide jury, waarvan ook ambtenaren en beleidsmensen deel uitmaakten, heeft mee kunnen kiezen voor een van de vijf concepten. Daardoor was het vertrouwen tussen opdrachtgever en ontwerper van bij het begin zeer groot. Het resultaat is een open gebouw waar medewerkers en bezoekers zich zeer goed voelen. Het proces verliep vlot, we hebben de vooropgestelde timing en budgetten kunnen respecteren.'

Ook Puurs heeft al veel ervaring met de Open Oproep. Toen de gemeente toe was aan een masterplan voor haar centrum was het logisch hiervoor gebruik te maken van dezelfde procedure. Expert planologie Martine Dholander: 'We wilden een coherente visie waaraan we individuele vragen van ontwikkelaars konden toetsen. Het vertrekpunt van het masterplan is een groene publieke ruimte die uitnodigt tot ontmoeting. Het masterplan De Tuinen van Puurs tekent daar de krijtlijnen van uit. Elk verdichtingsproject in het centrum moet eerst spreken over welke collectieve, semicollectieve of private tuin het toevoegt aan het bestaande groene netwerk en dan pas over de bouwhoogtes. Zo kan een tuinenetwerk groeien dat aansluit bij de historisch belangrijke kerk-, klooster- en pastorietaan. Ook de te realiseren bouwprogramma's maken deel uit van het masterplan. Intussen zijn er al enkele projecten uitgevoerd, zoals het nieuwe cultuurcentrum met groene ruimte, de komende jaren staan er nog verschillende op de planning.'

Voor projecten die te klein zijn voor een Open Oproep kan een opdrachtgever een oproep aan geïnteresseerden doen. Via een eenvoudige melding in

de nieuwsbrief van de Vlaams Bouwmeester wordt dan op zoek gegaan naar geïnteresseerde architecten.

De Meesterproef voor jong talent

De Meesterproef geeft jonge, pas afgestudeerde architecten toegang tot publieke opdrachten en zet publieke opdrachtgevers ertoe aan jonge talenten een kans te geven.

Annelies Augustyns: 'Het zijn veeleer kleine projecten die worden toegewezen via een onderhandeling zonder bekendmaking. De Vlaams Bouwmeester levert ondersteuning en begeleiding. Soms gaat het over specifieke projecten in steden en gemeenten, soms draait de Meesterproef rond een thema. Nu loopt er bijvoorbeeld een Meesterproef over sociaal wonen, met tien projecten van verschillende huisvestingsmaatschappijen.'

De stad Genk maakte gebruik van de Meesterproef voor het herbestemingsonderzoek van de Slagmolen, een oude Kempische boerderij met watermolen. 'Het gebouw ligt aan het Natura 2000-gebied De Maten en de Stiemervallei waarvoor we een masterplan aan het ontwikkelen zijn. Het is ook belangrijk voor het sociale weefsel in de buurt,' verduidelijkt Katrien Van De Sijpe, afdelingshoofd milieu en duurzame ontwikkeling van de stad. 'We hebben een heel interessant traject gelopen met een jonge ontwerpster. Een kunstenaar bracht het herwaarderen van het gebouw in beeld, onder andere met een tentoonstelling op C-Mine. We hebben ook een interessante brain-

storming gehad met ondernemers, met het oog op de uitbating van het gebouw. De visie en het wensbeeld voor de Slagmolen en de link met de Stiemervallei zijn dankzij de Meesterproef veel duidelijker geworden. De betrokkenheid van de buurt en het verenigingsleven zijn belangrijke elementen in de toekomstvisie. Hiermee kunnen we nu verder.'

De Meesterproef geeft jonge, pas afgestudeerde architecten toegang tot publieke opdrachten en zet publieke opdrachtgevers ertoe aan jonge talenten een kans te geven.

Pilotprojecten zetten thema's op de agenda

Vlaams Bouwmeester Peter Swinnen riep de pilotprojecten in het leven. Pilotprojecten worden opgezet rond actuele en urgente thema's. Zo waren er de voorbije jaren onder meer pilotprojecten Collectief wonen, Onzichtbare zorg, Studenten maken stad, Productief landschap. Annelies Augustyns: 'Met dit instrument

willen we grensverleggende projecten realiseren en opdrachtgevers begeleiden in dat proces. Via een oproep worden projecten geselecteerd. Opdrachtgevers worden vervolgens ondersteund door experts. Aan vijf ontwerpteams wordt gevraagd een eerste schetsontwerp te maken.'

De stad Oostende schreef in op Productief landschap. 'Via de Open Oproep hadden we eerder al een visie en ontwikkelingsstrategie opgesteld voor de groene ruimtes rond de stad. Daaruit kwamen drie deelprojecten naar voren. Een ervan was een landbouwpark. We hadden ons huiswerk gemaakt, er was budget en we wilden van start gaan. De pilotprojecten Productief landschap kwamen als geroe-

Tuin van Steene
Het Oostendse
landbouwpark
combineert
landbouw
met recreatie,
natuur en
waterbuffering.

TIM VAN DE VELDE

TIM VAN DE VELDE

Eli Devriendt:
'De pilotprojecten Productief landschap kwamen als geroepen. Alleen hadden we het hele traject van ons landbouwpark met zeer veel verschillende partners – eigenaars, landbouwers, omwonenden, scholen, winkels – niet aangekund.'

pen,' zegt landschapsarchitect Eli Devriendt van de directie openbaar domein. 'Daardoor konden we met de steun van de Vlaams Bouwmeester twee projectregisseurs in de arm nemen. Alleen hadden we het hele traject met zeer veel verschillende partners – eigenaars, landbouwers, omwonenden, scholen, winkels – niet aangekund. Het resultaat is een kaderplan voor de ontwikkeling van een voedselpark van 35 hectare, waarvan 16 hectare stadseigendom, dat verschillende functies vervult. Het moet een hedendaags stadspark worden, waarin landbouw en voedselproductie de belangrijkste functies zijn, naast recreatie, natuur, waterbuffering, biodiversiteit. Intussen zijn drie fases toegewezen en is het landbouwpark in volle ontwikkeling.'

Advies op maat

Niet elk project past in een van de bovenstaande instrumenten. Een project met een zekere complexiteit dat een haalbaarheidsstudie of ontwerpend onderzoek vraagt, kan ook aan de Vlaams Bouwmeester worden voorgelegd voor advies op maat. De gemeente Beerse heeft een advies op maat gevraagd voor haar gehucht Den Hout. Algemeen directeur Tinneke Claeys: 'Den Hout telt veel eengezinswoningen en villa's, heeft een kerk, een parochiecentrum, een supermarkt, enkele winkeltjes, maar de publieke ruimte is ondermaats. De geplande verkoop van de pastorie en even later ook van een groot bedrijf in bouwmaterialen opende plots mogelijkheden om werk te maken van een toekomstvisie voor het centrum van Den Hout. Ook de kerkfabriek die een groot terrein heeft naast

de kerk, was geïnteresseerd om mee na te denken. Via de Participatiemaatschappij Vlaanderen kwamen we bij de Bouwmeester terecht voor advies op maat. Hij hielp ons bij het zoeken van een masterplanner, ondersteunde het participatietraject met de buurt en kwam zijn visie uiteenzetten. Het was een zeer interessant en waardevol traject, maar uiteindelijk heeft het masterplan geen groen licht gekregen van de inwoners van Den Hout. Het bureau werkt nu aan een aangepast masterplan.'

Het Bouwmeesterlabel, oproep voor onderzoeksvragen

Het Bouwmeesterlabel is een klein, licht instrument, een oproep naar ideeën, onderzoeksvragen die met de steun van de Vlaams Bouwmeester en het Vlaams Architectuurinstituut verder kunnen worden uitgewerkt. Het resultaat van die oefening resulteert in een debat en een kleine tentoonstelling. Een voorbeeld was het onderzoeken of een collectieve aankoop van de Antwerpse Oudaan door burgers mogelijk zou zijn en hoe dat dan zou kunnen. Ook Pool is Cool, dat inzet op openluchtwemmen, heeft het label gewonnen. Dat heeft geleid tot de bouw van publieke zwembaden in Brussel. Evengoed heeft een architectengroep onderzoek gedaan naar de effecten van ontharding. Een ander onderzoek ging over de herbestemming van ondergrondse parkeergarages in stadscentra.

De herbestemming van kerken

De herbestemming van kerken, een samenwerkingsproject tussen de Vlaams Bouwmeester en de VVSG, is opgestart in

Het masterplan Den Hout was een zeer waardevol traject voor Beerse maar de bewoners hebben er geen groen licht voor gegeven. Nu wordt een nieuw plan opgemaakt.

2015. Er zijn architectenteams aangesteld om de herbestemming van leegstaande kerken te onderzoeken. Vaak gaat het om beschermd erfgoed, meestal heeft de kerk een symbolische en emotionele waarde voor de gemeente en gemeenschap. Het onderwerp is in *Lokaal* al regelmatig aan bod gekomen. Denk aan de herbestemming van de kerk van Bossuit, een deelgemeente van Avelgem. Of aan de wekelijkse boerenmarkt in de Roeselaarse Sint-Amandskerk.

De Bouwmeesterscan, een externe blik op de gemeente

De Bouwmeesterscan is een nieuw instrument voor lokale besturen die werk willen maken van duurzaam en beter ruimtegebruik. Annelies Augustyns: 'De scan brengt ruimtelijke en beleidsmatige sterktes en zwaktes van de gemeente in kaart en presenteert een concrete agenda van projecten. Hij biedt een externe blik op verschillende thema's: open ruimte, kernversterking en verdichting, mobiliteit en energie, regelgeving en publiek ondernemerschap. De scan is ook een manier om in de gemeente het debat op gang te brengen, elke gemeente maakt er een eigen traject van. Via een raamcontract zijn vijf onafhankelijke onderzoeksteams aangesteld voor het uitvoeren van de scans. In 21 gemeenten is dat intussen gebeurd, 33 gemeenten staan op de planning.'

In Sint-Martens-Latem is de Bouwmeesterscan net afgerond. 'Een positieve ervaring,' zegt afdelingshoofd grondgebiedszaken Peter Van Herp. 'Een scan is een kans, maar houdt natuurlijk ook een risico in, want je laat een extern consultant –

in ons geval een Nederlands studie bureau – kijken naar de gemeente en de ruimtelijke kwaliteit, en dus ook wel naar het lokale ruimtelijke beleid van de voorbije jaren en decennia. Het gemeentebestuur wilde vooral onderzoeken welke positie Sint-Martens-Latem kan innemen in het brede verhaal van de Vlaams Bouwmeester over verdichting en vergroening. De scan heeft enkele interessante inzichten opgeleverd. De gemeente heeft al langer een visie op de verhouding tussen bebouwing en hoogstammig groen in ons woonpark. Het studie bureau stelt voor die visie door te trekken naar de hele gemeente om het groene karakter te behouden. Verder wil het bestuur niet verdichten in het woonpark – grote kavels moeten daar mogelijk blijven – en ook niet in de kern, als dit tot een schaalbreuk met de bestaande gebouwen zou leiden. De scan stelt voor om op bepaalde plaatsen aan de Kortrijksesteenweg te verdichten. De voorbije tien jaar hebben baanwinkels en kantoren daar het wonen verdrongen. Op termijn zouden we dat er weer kunnen versterken en misschien ook hoger kunnen bouwen. Op lange termijn zou de steenweg misschien een groene boulevard kunnen worden. Het aansnijden van open ruimte, zoals de ontwikkeling van de wijk Hoog Latem ten zuiden van de N43, is in de visie van de Bouwmeesterscan achterhaald.' De scan staat binnenkort op de agenda van de Latemse gemeenteraad. Krijgt hij daar groen licht, dan wordt er werk gemaakt van een vertaling in het gemeentelijk beleidsplan. ■

BART VAN MOERKERKE IS REDACTEUR VAN LOKAAL

Annelies Augustyns:
'De Bouwmeesterscan brengt ruimtelijke en beleidsmatige sterktes en zwaktes van de gemeente in kaart en presenteert een concrete agenda van projecten. Hij biedt een externe blik op verschillende thema's en is ook een manier om in de gemeente het debat op gang te brengen.'

Inburgeringsbuddy: extra duwtje in de rug in de lokale samenleving

Minister van Samenleven Bart Somers wil een vierde pijler toevoegen aan het huidige inburgeringstraject. Hij wil inburgeraars een buddyproject van veertig uur laten volgen, met een kennismakingsstage bij een bedrijf, vereniging, organisatie of lokaal bestuur, of in vrijwilligerswerk. Het moet hen helpen zich te integreren en een netwerk op te bouwen. De lokale besturen ziet hij als regisseur van dit aanvullende traject. *Lokaal* nam poolshoogte in Asse en Merelbeke waar ze al enkele jaren succesvol met buddy's werken.

'We zijn in 2012 gestart met het project Samen Inburgeren,' vertelt Katrijn Meert, diensthoofd sociale zaken en integratie in Asse. Bij Samen Inburgeren vormen we duo's, iemand die goed Nederlands praat en iemand die Nederlands wil oefenen. We matchen geïnteresseerden tijdens een kennismakingsgesprek. Daarbij houden we rekening met woonplaats, leeftijd, gezinssituatie en interesses. Uit ervaring weten we dat hoe dichter mensen bij elkaar wonen, hoe groter de kans wordt dat het duo standhoudt. De sterkte van het project ligt echter ook in de flexibiliteit: de duo's starten en stoppen wanneer ze zelf willen. Ook de frequentie van afspreken kiezen de duo's zelf. Dat maakt dat er geen druk ervaren wordt bij de deelnemers.' 'De toestroom van vluchtelingen twee jaar geleden vormde in Merelbeke de aanleiding,' zegt Huguette Roosendans, coördinator sociale dienst in Merelbeke. 'We kregen veel spontane

reacties van burgers die aanboden vrijwilligerswerk te doen. Toen we ook Vlaamse projectmiddelen (voor de integratie van vluchtelingen) kregen, besloten we die in te zetten en onze LOI-medewerker vrij te stellen om twee initiatieven verder uit te werken: een buddywerking en het ABCafé. Dat laatste is een tweewekelijkse praatgroep in ons lokaal dienstencentrum, daar kunnen mensen hun Nederlands oefenen. Enkele vrijwilligers gaven immers aan wel iets te willen doen, maar niet meteen als buddy.'

Intussen is de buddywerking er in Merelbeke niet alleen meer voor de LOI-bewoners. 'We hebben het snel verruimd naar alle inwoners van buitenlandse origine die we kennen via het OCMW, dus niet enkel de nieuwkomers of inburgeraars,' zegt Huguette Roosendans. 'Voor inwoners waarvan we het gevoel hebben dat ze het niet redden zonder steun of ook voor

CF

jongere mensen die een duwtje kunnen gebruiken voor het opbouwen van een netwerk, zoeken we een buddy. De buddywerking loopt ontzettend goed, we zijn daar heel tevreden over. We merken zelfs dat als nieuwkomers verhuizen, de buddy's dikwijls nog contact houden. Intussen hebben we in Merelbeke een twintigtal buddy's.' In Asse zijn er dit jaar al 23 duo's bijkomend gevormd, om de twee weken komt er een nieuw duo bij. 'Toch blijft het een uitdaging in Asse om voldoende vrijwilligers-coaches te vinden, maar we merken wel dat de zoektocht minder intensief is dan in de eerste jaren. Coaches komen zich nu spontaan aanmelden via netwerken en vrienden. Inburgeraars bereiken we gemakkelijk in de lessen NT2 en op onze infopunten,' zegt Katrijn Meert. 'Opvallend hierbij is dat we steeds een wachtlijst hebben van inburgeraars. Veel cursisten geven aan dat ze alleen maar Nederlands praten in de les NT2,

terwijl ze hun Nederlands graag veel meer in de praktijk willen oefenen. Door samen met een coach af te spreken kunnen ze op een informele manier Nederlands spreken waardoor ook de drempel om Nederlands te praten in het dagelijks leven kleiner wordt.' In Merelbeke is vrijwilligers vinden tot nu toe geen probleem geweest. 'We hebben altijd al genoeg geëngageerde mensen gevonden, dikwijls door mond-tot-mondreclame,' zegt Huguette Roosendans. We organiseren ook vaak vrijwilligersmarkten om voor onze gehele dienstverlening vrijwil-

ligers te zoeken. Ook bij activiteiten van collega-diensten van bijvoorbeeld de Noord-Zuidwerking wordt onze werking toegelicht en dit levert vaak nieuwe vrijwilligers op,' zegt Roosendans nog.

Ondersteuning

De intentie van de minister wordt goed onthaald, maar de vraag om dit ook verder in personeelstijd te ondersteunen valt meteen. 'In het begin was het serieus investeren om het project bekend te maken. Naarmate het langer bestaat, komen mensen zich spontaan

Brussel vanaf 31 januari

Vormingstraject lokale integratiemedewerkers

In 2020 willen het Agentschap Integratie en Inburgering en de VVSG de gemeenten nog beter ondersteunen om werk te maken van inclusief integratiebeleid. Ben je zelf relatief nieuw als integratie- of diversiteitsmedewerker? Of heb je collega's die pas gestart zijn? Dan is het nieuwe vormingstraject voor lokale integratiemedewerkers iets voor jou of je collega's.

Binnen dit vormingstraject ga je aan de slag met denkkaders, werkmodellen en tools om het integratiebeleid voor je gemeente uit te tekenen. Je bouwt aan transversaal en inclusief beleid: het maakt deel uit van zoveel mogelijk lokale beleidsdomeinen en het zit ingebakken in de uitvoering van deze domeinen. Ervaren begeleiders en experts zijn je gidsen tijdens dit traject.

Je volgt het samen met medewerkers van andere lokale besturen. Zo wissel je ideeën en ervaringen uit over de gemeentegrenzen heen. Je zoekt hierbij naar antwoorden op vragen als: Welke stappen kun jij als medewerker zetten om de toenemende diversiteit bij je bevolking te managen? Hoe zet je samenwerking op met andere diensten en organisaties? Hoe ontwikkel en realiseer je doeltreffend lokaal integratiebeleid?

Het vormingstraject bestaat uit zeven sessies van januari 2020 tot januari 2021, plaats van afspraak is het Hendrik Consciencegebouw.

www.integratie-inburgering.be/vormingstraject of vvsg.be/opleidingen

Twee jaar geleden las Katrien in het informatieblad van Merelbeke dat het OCMW vrijwilligers zocht. 'Dat leek me wel wat. Een tijdje na het informatiemoment kreeg ik een eerste aanvraag. Die mevrouw zocht een school voor haar kind, maar daarna is het contact stilgevallen en ben ik met een Syrisch gezin op zoek gegaan naar een vrijetijdsbesteding voor de drie kinderen. Met hen heb ik nog contact, ik heb hen drie weken geleden nog gezien. Sinds eind september heb ik van het OCMW een nieuwe vraag gekregen om buddy van Luwam te zijn.' Luwam is begin dit jaar haar man vanuit Eritrea gevolgd en is nu zwanger. Katrien geeft haar de nodige ondersteuning. 'Ze mist haar moeder en de rest van haar familie. Hij is hier al een jaar of vier en heeft werk. Samen met Luwam heb ik praktische zaken geregeld, we zijn naar het ziekenfonds geweest en hebben een bankrekening in orde gemaakt voor de kinderbijslag.' Ze zijn ook samen bij de gynaecoloog geweest en Luwam wil graag dat Katrien de volgende afspraken ook meegaat. 'Bij een lunch bij me thuis hebben we ook foto's bekeken en elkaar beter leren kennen. Daar doe ik het voor, het zijn mensen die een heel ander leven leiden. Het is knap dat Luwam al aardig Nederlands spreekt, maar echt moeilijkere verhalen kan ze nog niet vertellen.'

Katrien is erg te spreken over het OCMW, ze kan altijd bij Katrijn Merckx terecht met vragen. 'Ze is zo enthousiast en straalt dat ook op ons af. Het is fijn dat het OCMW hierin energie steekt en moeite doet om de vrijwilligers te enthousiasmeren en te informeren.' **MvB**

aanmelden. Een coördinator is dus zeker een noodzaak,' zegt Huguette Roosendans. 'Je moet blijven investeren in het ondersteunen van die capaciteit. Je moet de vrijwilligers begeleiden, hun vorming geven, maar ook waarderingsbeleid uitbouwen. Continuïteit van een enthousiaste lokale medewerker met een goed verankerd lokaal netwerk is ook cruciaal. We hebben veel geluk dat onze LOI-me-

dewerker deze taak enthousiast invult naast haar LOI-opdracht. Zij besteedt een dag in de week aan de werking en begeleiding van de buddy's en het ABCafé.'

De ervaringen in beide gemeenten zijn zonder meer positief. 'In Merelbeke besloot het bestuur de werking van de buddy's en het ABCafé structureel te verankeren. Het bestuur vindt het belangrijk dat ook de inwoners met

een migratieachtergrond aansluiting vinden in de gemeente. We trachten ook de nieuwkomers zinvolle tijdsbesteding te geven. We hebben een vluchteling die nu vrijwillig sportcoach is geworden in de atletiekclub. Ook op tal van evenementen proberen we nieuw- en oudkomers als vrijwilliger in te schakelen.' Het is volgens Huguette Roosendans dankzij dit succes dat de gemeente blijvend werk maakt van integratiebeleid in de meerjarenplanning.

Ook in Asse zijn de duo's ondertussen een vast onderdeel van het lokale inburgerings- en integratiebeleid. 'Sinds 2012 hebben we zo'n 131 duo's van Samen Inburgeren gevormd. Enkele bestaan al sinds de start van het project. Er groeien hechte vriendschappen, een coach is zelfs al meerter geworden van het kindje van een inburgeraar. Uiteraard loopt het niet altijd zo vlot.' Met dit project werkt de dienst aan verschillende doelstellin-

Katrijn Meert:

'De sterkte van het project ligt ook in de flexibiliteit: de duo's starten en stoppen wanneer ze zelf willen. Ook de frequentie van afspreken kiezen de duo's zelf. Dat maakt dat er geen druk ervaren wordt bij de deelnemers.'

gen van het integratiebeleid: beeldvorming over nieuwkomers, het creëren van oefenkansen Nederlands, en het toeleiden van inburgeraars naar werk of het vrijetijdsaanbod, maar ook het werken aan sociale cohesie. 'Om de twee jaar doen we met onze duo's mee aan de Hopduvelstoet. De deelnemers zijn ongelooflijk fier om te laten zien dat ze deel uitmaken van de Assese gemeenschap. Drie of vier keer per jaar organiseren we een activiteit voor alle duo's: het zijn fantastische bijeenkomsten waar iedereen met iedereen praat. Het zijn momenten waarop we het engagement van de deelnemers erkennen en waarop we op een informele manier te weten komen waar er behoeften zijn.

Huguette Roosendans:
'Naarmate het project langer bestaat, komen mensen zich spontaan aanmelden. Een coördinator is dus zeker een noodzaak. Je moet de vrijwilligers begeleiden, hun vorming geven, maar ook waarderingsbeleid uitbouwen.'

Die kennis gebruiken we om ons integratiebeleid bij te sturen.'

Toch nog een kanttekening. Katrijn Meert: 'Onze duo's vormen een van de vele acties voor de nieuwkomers zoals onze informatiepunten en praatgroepen. De uitdagingen in onze gemeen-

te blijven echter groot. Zo is in onze deelgemeente Zellik 82% van de 0- tot 2-jarigen van vreemde origine. Dit toont aan dat integratie een thema is voor alle beleidsdomeinen.' ■

SABINE VAN CAUWENBERGE IS VVSG-STAFMEDEWERKER INTEGRATIEBELEID

voor een **accurate** en **efficiënte** bedeling

Uw ongeadresseerd drukwerk accuraat, betaalbaar én ecologisch vriendelijk bedield? Met of zonder opmaak en drukken? Dat kan voortaan ook voor uw gemeente!

Persoonlijke service dragen wij hoog in het vaandel. Neem vrijblijvend contact met ons op, u merkt dadelijk het verschil.

Uw partner voor kwaliteitsvolle bedelingen!

Turnhoutsebaan 185 bus 1
B-2970 Schilde
0800 64 400
info@vlaamsepost.be
www.vlaamsepost.be

Vluchteling zkt. woning

Na hun erkenning is een woning vinden een van de dringendste en dwingendste uitdagingen voor vluchtelingen. Steeds vaker springen vrijwilligers daarbij in de bres, soms onafhankelijk, soms verbonden aan een lokaal bestuur of aan een Centrum Algemeen Welzijn.

Op vraag van de Vlaamse overheid (Agentschap Jongerenwelzijn) onderzocht het Kenniscentrum Gezinswetenschappen (Odisee) inspirerende praktijken over het werken met vrijwilligers bij woonondersteuning van vluchtelingen. De resultaten zijn samengevat in een handig draaiboek voor wie een vrijwilligersinitiatief wil opstarten of een bestaand initiatief wil evalueren.

Veel meer woningen nodig

Vluchtelingen krijgen tijdens de asielprocedure opvang in collectieve asielcentra of, een minderheid, in Lokale Opvanginitiatieven. Na hun erkenning moeten ze binnen twee maanden een eigen woning vinden en de opvang verlaten. Met de groeiende wachtlijsten in de sociale huisvesting zijn ze daarvoor meestal op een krappe particuliere huurmarkt aangewezen.

In 2016 en 2017 maakte de Vlaamse overheid tijdelijk middelen vrij voor woonbegeleiding vanuit de Centra voor Algemeen Welzijnswerk, maar deze projectmiddelen zijn ondertussen opgebruikt. Op vele plaatsen bestaat er vandaag geen professionele ondersteuning of is er onvoldoende capaciteit om (individuele) woonondersteuning te bieden aan erkende vluchtelingen. Dat is problematisch, want de ondersteuning zal ook de volgende jaren nodig blijven. Jaarlijks doen zo'n 20.000 mensen in ons land een beroep op internationale bescherming. Zowat de helft krijgt die ook. Dat betekent dat ook elk

van de komende jaren zo'n tienduizend erkende vluchtelingen in België een woning moeten vinden, op een huurmarkt die op veel plaatsen al krap is.

Vrijwilligers in de bres

Tijdens de opvangcrisis in 2015 kwamen er veel solidariteitsinitiatieven op gang, waarvoor burgers als vrijwilliger bijspongen. Het actiegerichte engagement van vrijwilligers en professionals betekende heel veel voor de levens- en woonomstandigheden van vele vluchtelingen, en dan vooral voor het woonaanbod.

Opvallend in het onderzoek was het grote aantal vrijwilligersinitiatieven die woonondersteuning aan vluchtelingen bieden in Vlaanderen. We bundelden er zo'n tachtig in een sociale kaart. Er zit grote variatie in. Gedreven door lokale omstandigheden en

Ook elk van de komende jaren moeten zo'n tienduizend erkende vluchtelingen in België een woning vinden, op een huurmarkt die op veel plaatsen al krap is.

(woon)behoeften, krijgt woonondersteuning op zeer verschillende manieren vorm, vaak aangevuld met andere vormen van sociale ondersteuning. Sommige vrijwilligers contacteren verhuurders telefonisch, anderen gaan met vluchtelingen mee huurpanden bezichtigen, helpen bij de verhuizing of verzamelen meubilair. Of ze vormen vzw's die zelf woningen inhuren en onderverhuren aan vluchtelingen. Het draaiboek beschrijft veel praktijkvoorbeelden, die burgers, organisaties of lokale besturen kunnen inspireren.

Vrijwilligers vragen ondersteuning

Het onderzoek peilde – met een online vragenlijst, interviews en een focusgroep – naar de motivatie van deze vrijwilligers en naar de ondersteuning die ze nodig hebben. Ze wezen op de voldoening die het engagement hun geeft wanneer ze een woning vinden, maar ook op de complexiteit van woonondersteuning. Zo botsen ze op de grote schaarste aan betaalbare en degelijke woningen, op discriminatietenz aanzien van kandidaat-huurders en op de ingewikkelde regelgeving op verschillende beleidsdomeinen. Maar ook de vluchtelingen hebben wel eens onrealistische verwachtingen. Die combinatie maakt het vinden van geschikte woningen tijdsintensief en moeilijk, niet alleen voor de vluchtelingen, maar ook voor de vrijwilligers die hen helpen.

Vrijwilligers hebben dan ook meer ondersteuning nodig. Op juridisch vlak

krijgen ze veel vragen over vreemdelingenrecht en huurwetgeving, waarbij ze zelf op zoek moeten gaan naar antwoorden. Veel vrijwilligers hebben ook tolken nodig en opleidingen. Een vraag naar meer psychosociale ondersteuning leeft vooral bij vrijwilligers die niet verbonden zijn aan een professionele organisatie (bijna 50%).

Maar vooral de druk weegt. Bijna alle vrijwilligers gaven aan dat de vraag naar woonondersteuning veel groter is dan wat hun werking kan beantwoorden. Dit leidt tot overbevraging en moeilijkheden om het vrijwilligerswerk af te grenzen (door mensen te weigeren of op wachtlijsten te zetten). Verder kampen veel vrijwilligersinitiatieven met financiële tekorten en logistieke uitdagingen, zoals betaalbare lokalen, opslagruimtes en vervoer om te verhuizen.

Goede lokale samenwerking ervaren vrijwilligers als een grote steun. Samenwerking met OCMW, CAW en andere diensten zorgt voor vlotte doorverwijzing, uitwisseling van materialen en het gevoel elkaar als organisaties te steunen. Vrijwilligers zien lokale besturen dan ook als een belangrijke potentiële partner voor goede woonondersteuning. Sommige

Goede lokale samenwerking zorgt voor een vlotte doorverwijzing, een uitwisseling van materialen en het gevoel elkaar als organisaties te steunen.

lokale besturen trachten hierop in te spelen door een regionale taskforce op te richten, zoals Taskforce Vluchtelingen Gent. Ook middenveldorganisaties zoals Orbit vzw (project Woning gezocht, burens gevonden), de juridische helpdesk van het Agentschap Inburgering en Integratie (!), de infolijn van Vluchtelingenwerk Vlaanderen, en het Gastvrij Netwerk, bleken een grote steun voor de vrijwilligers.

Sterker woonbeleid voor kwetsbare groepen

Of het nu over grote steden, centrumsteden of kleinere gemeenten gaat, bijna overal zijn er veel te weinig wo-

ningen voor vluchtelingen. Die beleidsvraag overstijgt de mogelijkheden van ieder van de initiatieven en van de vrijwilligers. Als er te weinig betaalbare huurwoningen zijn voor vluchtelingen of andere kwetsbare inwoners, dan is het begeleiden van vluchtelingen in hun woonzoektocht vooral een frustrerende aangelegenheid die veel druk legt op de vrijwilligers (en op de vluchtelingen). De behoeften van vrijwilligers die woonondersteuning aan vluchtelingen bieden, hangen immers sterk samen met de situatie op de huisvestingsmarkt.

Dat erkende vluchtelingen woonondersteuning nodig hebben is duidelijk, dat de vrijwilligers die hen bijstaan het niet alleen aankunnen ook. Ze kunnen niet zonder professionele begeleiding, vanuit stad, gemeente of OCMW en/of samenwerking met welzijnsorganisaties. Structureel is capaciteitsuitbreiding nodig op de (sociale) huurmarkt en het (her)opstarten van professionele ondersteuning van woonbegeleiding. Wat dat laatste betreft zijn er vandaag grote verschillen tussen steden en gemeenten. ■

LORE ROBEYNS, DIRK GELDOF EN LOUISE D'EER ZIJN ONDERZOEKERS VAN ODISEE KENNISCENTRUM GEZINSWETENSCHAPPEN

Een draaiboek ter ondersteuning

Om al wie zich engageert te ondersteunen hebben we de resultaten van dit onderzoek omgezet in een draaiboek voor vrijwilligersinitiatieven, al dan niet verbonden aan professionele organisaties. Het draaiboek is nuttig voor wie een initiatief wil opstarten, bijsturen of evalueren. Het bevat een sociale kaart van initiatieven die woonondersteuning bieden. Het toont lokale inspirerende praktijkvoorbeelden die mee tegemoetkomen aan de woon- en sociale behoeften van vluchtelingen. Daarmee kunnen niet alleen vrijwilligers, maar ook lokale beleidsmakers, ambtenaren, sociale professionals en burgers inspiratie opdoen om samen aan de slag te gaan.

Louise D'Eer, Lore Robeyns en Dirk Geldof (2019). *Vluchteling zkt. woning. Een draaiboek voor wie werkt aan woonondersteuning met vluchtelingen*. Brussel, Odisee Kenniscentrum Gezinswetenschappen, 82 p. Gratis downloaden kan via www.kcgezinswetenschappen.be/nl/woonbegeleiding_vluchtelingen

Koude dagen, **warme vrijwilligers**

Zo gauw je het vlammetje op je smartphone ziet branden, weet je dat De Warmste Week 2019 van start is gegaan. Vlaanderen schiet opnieuw massaal in actie voor de 2033 goede doelen die zijn goedgekeurd door de Koning Boudewijnstichting. Maar hoe draait zo'n organisatie en hoe kun je als gemeente die vrijwilligers ondersteunen?

Tijdens de Warmste Week kun je dit jaar niet alleen via een actie maar ook via vrijwilligerswerk een goed doel steunen. Een mooie gelegenheid om je vrijwilligerswerking in de kijker te zetten. Het Vlaams Steunpunt Vrijwilligerswerk helpt bij het realiseren van deze vrijwilligersprojecten. Bijvoorbeeld in Boortmeerbeek waar Zorghuis De Dijlevallei dit jaar aan De Warmste Week deelneemt met een resem vrijwilligersprojecten zoals het koken van een feestmaal voor de gasten, samen met vrijwilligers. Bart Rits is als secretaris van Zorghuis De Dijlevallei al volop bezig met de voorbereidingen. 'We streven naar actieve samenwerking tussen onze medewerkers, vrijwilligers en gasten en de kandidaat-vrijwilligers. Zij krijgen ook allemaal een peter of meter bij wie ze terecht kunnen voor coaching en advies.'

Vrijwilligersloket

De Warmste Week brengt veel gemeenten in beweging. Schepen Griet Mebis uit Bilzen vindt het zo mooi dat individuen, organisaties en verenigingen zich voor anderen inzetten in het kader van De Warmste Week. 'Met ons stadsbestuur willen we hun alle steun geven, als facilitator en promotor. Dat doen wij vooral via onze Bilzerse Vrijwilligerscentrale, het aanspreekpunt voor alle mogelijke vragen en opmerkingen in verband met vrijwilligerswerk.'

Veel andere Vlaamse gemeenten beschikken al over een vrijwilligersloket. Dat is ook het geval in Torhout, en volgens schepen Lieselotte Denolf is dit loket al sinds de start in 2018 een schot in de roos. 'Vrijwilligers of kandidaat-vrijwilligers springen er gemakkelijk binnen. Ze zien een vertrouwd iemand bij wie ze terecht kunnen voor een persoonlijk gesprek, om vragen te stellen of hun hart te luchten. We besteden aandacht aan het welbevinden van onze vrijwilligers, we willen dat ze zich welkom voelen en weten dat hun werk onmisbaar is.'

Vrijwilliger, bedankt!

Vrijwilligers zijn inderdaad onmisbaar en ze verdienen een hoop appreciatie, daar zijn alle geïnterviewden het over eens. Lokale besturen vieren de Week van de

Zorghuis De Dijlevallei in Boortmeerbeek streeft naar een actieve samenwerking tussen medewerkers, vrijwilligers en gasten.

Vrijwilliger en de Internationale Dag van de Vrijwilliger en bedanken hen met vrijwilligersfeesten, kaartjes, een ontbijt, een filmavond of gadgets. De Geraardsbergse schepen Kristin Vangeyte organiseert met de stadsdiensten een groot evenement voor alle vrijwilligers samen. 'Daarnaast regelen onze diensten ook bedankmomenten voor hun eigen vrijwilligers.' Torhout gelooft in een gerichte en persoonlijke aanpak. Lieselotte Denolf: 'Torhout heeft een duidelijke visie op het bedanken van vrijwilligers. We willen elke vrijwilliger, hoe groot of klein zijn bijdrage ook is, op een gepaste manier bedanken en dat coördineren we centraal. Zo geven we de vrijwilligers van de bibliotheek een boekenbon en no-digen we die van de jeugddienst uit op een barbecue.'

Vrijwilligersvriendelijk beleid

Met hun inzet, talent en enthousiasme versterken vrijwilligers de gemeenschap van binnenuit. Belangrijk dus om als lokaal bestuur actief in te zetten op vrijwilligersvriendelijk beleid en erin te investeren, vindt Lieselotte Denolf. Daarom heeft ze vrijwilligerswerk als specifieke bevoegdheid. Eind 2018 werd ook beslist een projectmedewerker aan te werven die tijd kan vrijmaken voor de ontwikkeling van de vrijwilligerswerking.

Bilzen schept ruimte voor vrijwilligerswerk binnen de stadsdiensten en ondersteunt verenigingen en organisaties via de Bilzerse Vrijwilligerscentrale. Vrijwilligerswerk wordt ook aangemoedigd via subsidies voor projecten die met vrijwilligers werken.

Geraardsbergen zet in op actief burgerschap. 'Het Vlaams regeerakkoord wil vrijwilligers en zorgzame buurten ondersteunen,' zegt schepen Kristin Vangeyte voor wie vrijwilligers en burgerparticipatie nauw samenhangen. 'Door partnerschappen op te zetten in wijken hopen we in Geraardsbergen mensen tot actief burgerschap aan te zetten. Duurzaam partnerschap tussen vrijwilligers, burgers en de lokale overheid, daar droomt iedereen toch van?' ■

ANNEMIE VAN GEEL VOOR VLAAMS STEUNPUNT VRIJWILLIGERSWERK VZW

Voor alle projecten van Zorghuis De Dijlevallei of andere vrijwilligersprojecten van De Warmste Week:

www.dewarmsteweek.be

Op tools.vrijwilligerswerk.be stelt het Vlaams Steunpunt Vrijwilligerswerk een handige tool ter beschikking om vacatures en teksten over vrijwilligerswerk te publiceren op een website naar keuze. Torhout en Geraardsbergen werken er al mee en ze zijn enthousiast.

Wenst u als bedrijf of organisatie uw producten of diensten voor te stellen aan alle Vlaamse lokale besturen?

Dan is het maandblad **Lokaal** het ideale medium.

Direct en doeltreffend!

Voor meer informatie en tarieven

Peter de Vester
03 326 18 92
peter@moizo.be

moizo
beresterk in communicatiewerk

www.moizo.be

CUP CONCEPT®

Herbruikbare bekercs met service

Advies · Verkoop · Verhuur · Wassen

25 jaar ervaring · Personalisatie · Eigen productie in EU

www.cupconcept.be · info@biopack.be · 059/50 90 59

Annik Lampo: 'Triest zijn mag. Als een moeder vertelt dat haar kind zo verdrietig is omdat er een gezinslid is overleden, zeg ik dat ze eerder ongerust zou moeten zijn wanneer haar kind op dat moment zou lachen.'

Ouders zijn niet het stuurwiel, ze zijn het anker van hun kinderen

‘Ouders kunnen ook gewoon zeggen wanneer het genoeg is,’ zegt kinderpsychiater Annik Lampo die net op pensioen is gegaan. Volgens haar maak je kinderen weerbaar door hun vanaf het begin een warm nest te bieden en duidelijk grenzen te stellen. Hiervoor vond ze bevestiging bij Haim Omer van het Geweldloos Verzet.

Ons gesprek besluit kinderpsychiater Annik Lampo met de woorden: ‘Opvoeden is een van de moeilijkste dingen die er bestaan en toch denkt iedereen dat te kunnen.’ Een uurtje eerder was ze nochtans zeer optimistisch begonnen over de evolutie die ze in haar rijke carrière als professor kinderpsychiatrie aan de VUB had gezien. ‘Veruit de meeste kinderen en jongeren, en hun ouders, doen het prima. Hooguit zo’n twintig procent zit niet zo goed in zijn vel, van een klein probleem dat vanzelf oplost tot grotere ontwikkelings- of psychologische problemen tot psychopathologie.’

‘Al zijn de zelfmoordcijfers in België niet goed, we kennen en herkennen meer. Dat hebben we te danken aan de betere opleiding van het onderwijzend personeel. In Brussel hebben we een prachtig project dat door de Vlaamse Gemeenschapscommissie wordt gesubsidieerd en waarbij ikzelf en twee collega’s ter plaatse met het CLB in type 3-scholen (voor kinderen met emotionele of gedragsproblemen) live aan interventie doen. Dat is concreet werken, en zo preventief. Je haalt er ook de kinderen uit die er op het eerste zicht erg aan toe zijn, maar waarbij het meevalt, en je ontdekt de kinderen bij wie de problemen erg verdoken zijn. Het is

‘De psychiatrie komt altijd in de krant als het niet goed gaat en onze wachtlijsten zijn problematisch, maar die van de oogspecialist of de dermatoloog zijn dat evengoed.’

STEFAN DEWICKERE

bovendien zuiloverschrijdend. Het is tof wanneer je zo maatschappijgericht kunt werken.’

Want preventie helpt echt?

‘Er is evenwicht nodig. Met preventie alleen bied je niet genoeg mentale gezondheidszorg. Er zijn kinderen die veel meemaken en veerkrachtig zijn, en anderzijds kinderen die minder erge dingen hebben meegemaakt maar ze niet kunnen verwerken.’

‘We moeten waakzaam zijn en blijven. We zien de problemen nu rapper, we herkennen de pathologie beter. Waren er twintig jaar te veel kinderen met ADHD, dan is er nu een betere balans. Ook kinderen met een autismespectrumstoornis herkennen we, en deze kinderen kunnen goed functioneren, ze hebben alleen een paar eigenaardigheden waarmee zijzelf en hun omgeving rekening moeten leren houden.’

‘We zien ook een evolutie in hechtings- of bindingsproblemen. Dat heeft meestal met een reeks risicofactoren te maken, van armoede, werkloosheid en een slechte herinnering aan de eigen ouders. Hierdoor hebben ouders moeite om hun kinderen goed op te vangen.’

‘Omdat onze samenleving multicultureel is geworden, duiken er nu bovendien andere problemen op. In Solentra vzw ondersteunen we niet-begeleide minderjarige vluchtelingen, zij hebben heel veel meegemaakt, minstens al een maandenlang traject in erbarmelijke omstandigheden. Het kan me soms lelijk opboeren dat wij dan niet de nodige hulp kunnen bieden. We kunnen ons toch beter organise-

ren? Laatst liep ik in een verschrikkelijke regenbui langs de boerderij van het Maximiliaanpark waar de dieren droog in de stallen stonden, maar de mensen, ook kleine kinderen, onder de bomen probeerden te schuilen.’

‘Voor hun zeer complexe problemen hebben deze kinderen en jongeren specifieke hulp nodig want ze hebben trauma’s, ze spreken een andere taal, ze hebben met cultuurclashes te maken. Bovendien betekent een mentaal probleem in sommige culturen dat je behekst bent, mensen zijn er zo bang voor.’

Ook kinderen hier maken erge dingen mee, mensen uit hun onmiddellijke omgeving sterven.

‘Triest zijn mag. “Kinderen hoeven niet altijd gelukkig te zijn,” zegt Dirk De Wachter wijs. Als een moeder vertelt dat haar kind zo verdrietig is omdat er een gezinslid is overleden, zeg ik dat ze eerder ongerust zou moeten zijn wanneer haar kind op dat moment zou lachen. Een kind geraakt wel over zijn verdriet heen, als het erover kan praten en als de ouders het troosten.’

‘Maar het klopt, er zijn nog altijd getraumatiseerde kinderen, er zijn nog altijd kinderen met pijn waardoor ze aan stemmingsstoornissen lijden, aan angsten en om die te bezworen alles maniakaal gaan controleren, en er zijn kinderen met een depressie. Heel veel kinderen komen daarmee weg als er maar één risicofactor is, anderen komen er met een beetje hulp uit als het complexer is en er thuis moeilijkheden zijn, het leven zwaar is en er symptomen optreden. De psychiatrie komt altijd in de krant als het niet goed gaat en onze wachtlijsten zijn problematisch, maar die van de oogspecialist of de dermatoloog zijn dat evengoed. En veel jongeren doen het ook goed.’

Maar de wereld wordt er niet gemakkelijker op.

‘Er zijn zoveel verleidingen, constant heb je prikkels, vooral kinderen en jongeren moeten mee zijn. Door hun virtuele vriendschappen boeten ze in op rechtstreeks sociaal contact en interacties. En als je al farces tegenkomt met echte mensen die je kent en vertrouwt, wat kan er dan niet gebeuren in de virtuele wereld waar je die mensen nooit hebt gezien?’

‘Hoelang mogen kinderen naar een scherm kijken? Dat is de vraag die ik tegenwoordig veel hoor. Toen wij vroeger op straat speelden, moesten we van onze ouders voor het eten of voor het donker thuis zijn. Ouders kunnen nu ook gewoon zeggen dat het genoeg is geweest. Er zijn zoveel andere dingen te doen. Maar hier in de wachtzaal zie ik vaak dat ouders meer op hun smartphone kijken dan hun kinderen. Hoe heb je nog sociaal contact als je altijd naar je verlengde hand kijkt?’

‘Gameverslaving komt ook bij kinderen voor, dat is wanneer kinderen niets anders doen dan gamen en boos worden of niet aanspreekbaar wanneer je ze vraagt te stoppen.’

‘Volgens mij is er geen evolutie naar meer depressie, feit is dat we het nu veel sneller herkennen. Maar jongeren zijn wel mondiger geworden. Ze weten meer. De autoriteit van de ouders die alles beter weten, dat bestaat niet meer. Hoe kun je nog wijzer zijn? Je moet dus andere dingen doen en een warme omgeving bieden. Want als kind, als puber, als jongvolwassene ben je kwetsbaar.’

Hoe kun je kinderen weerbaarder maken? En hoe kan een gemeente hierbij helpen?

‘Van het begin af aan met een warm nest, zonder als ouder te beschermend op te treden. En daarnaast zijn het de klassieke dingen zoals de sportclub, de scouts, de Chiro. Je moet

jongeren elkaar laten opvoeden, ze nemen een opmerking over buitensporig reclameren of ongepast gedrag gemakkelijker van elkaar aan.’

‘Een gemeente kan voor een uitgebreid aanbod zorgen. Het lokale bestuur kan kinderen en jongeren ondersteunen zonder ze te pampieren.’

‘Toen ik in 2007 in Amsterdam Haim Omer hoorde vertellen over geweldloos verzet, viel bij mij alles op zijn plaats, later ben ik bij hem lessen gaan volgen en andere vormingen over Geweldloos Verzet en de Nieuwe Autoriteit. Dit systeem werkt heel goed bij kinderen met moeilijk gedrag. Hierbij begeleid je vooral de ouders, je leert hun geweldloos opvoeden en zich toch verzetten tegen gedrag dat niet door de beugel kan. Zo leren kinderen wat ze kunnen, wat ze mogen. Ouders zijn niet het stuurwiel maar wel het anker van hun kinderen. Pak het stuur van je kinderen niet over, want dan worden zij stuurloos en gaan ze vooral reageren in plaats van te ageren.’

Jij leert ouders dus opvoeden?

‘In het Belgisch Instituut voor Geweldloos Verzet hebben we op die manier poliklinisch gewerkt, voor veel ouders is het een rots in de branding, een vuurtoren. Het brengt ouders duidelijke concepten aan waarbij aanwezigheid en wederzijds respect de kernwoorden zijn. Het spreekt heel veel mensen aan en is toe te passen in gezinnen door de ouders, in klassen door de leerkrachten en in instellingen. Het belangrijkste is dat het werkt, ook bij angstige kinderen die dikwijls zeer veeleisend zijn, want hoe meer je in hun angst meegaat, hoe meer je die angst bevestigt.’

Emotie kan, of Emotikan

In Hechtel-Eksel werkt het Lokaal Overleg Kinderopvang dit jaar aan het welbevinden van kinderen met het project ‘Emotikan’. Je goed in je vel voelen, het leren omgaan met je eigen gevoelens en die van anderen is belangrijk in de persoonlijke ontwikkeling van kinderen. Het geeft hun de kans om uit te groeien tot volwassenen die vol vertrouwen in het leven staan.

Voor elke leeftijd werd materiaal ontwikkeld en verspreid. Elke onthaalouder krijgt een kubus met prenten. Aan de hand van foto's van kinderen die emoties tonen, proberen ze peuters al een eerste inzicht te geven in emoties, zoals blij, bang, boos en verdrietig. Diezelfde foto's komen in de kleuterklas aan bod, waarbij spelletjes emoties bespreekbaar maken. Voor de kinderen van het lager onderwijs zijn er lespakketten op maat van de leeftijdsgroepen. In de derde graad komen ook cyberpesten en seksualiteit aan bod. De kinderraad werd betrokken voor een charter, en de Roodvonkband heeft een ‘Dik OK’-lied geschreven. In de toekomst wordt dit project uitgebreid tot de eerste graad van het middelbaar onderwijs en de verenigingen zoals de sportclubs. LEEN WALRAVENS

‘Naast geweldloos verzet gaat dit ook over een nieuwe vorm van autoriteit. Autoriteit klonk ooit vies, het had een bijklank van ouderwetse gehoorzaamheid. In geweldloos verzet vind je een nieuwe vorm van autoriteit en dat helpt echt in het opvoeden van kinderen. We noemen dat Presence, Patience, Persistence en Guidance, dus aanwezigheid, geduld, doorzetten en durven leiden met het duidelijk stellen van grenzen, en natuurlijk doe je dat op een andere manier bij de kleintjes dan met jongeren.’

Kan een gemeente daarin een rol spelen?

‘De school speelt een grote rol, en alle activiteiten die er worden georganiseerd. De school moet een veilige plek zijn, waar kinderen bij iemand terecht kunnen om te praten, de zorgleerkracht, de leerlingenraad, bepaalde leerlingen. Dat kan spontaan groeien, maar zoiets moet vooral logistieke ondersteuning krijgen, er is namelijk budget voor nodig en dat is niet altijd beschikbaar.’

‘Er zijn veel lokale initiatieven, maar dikwijls bereik je niet de jongeren die dit het hardst nodig hebben, zij durven er niet mee naar buiten komen. Daarom kunnen gemeenten ervoor zorgen dat kinderen over hun problemen kunnen praten, een lokaal bestuur kan zelf het voorbeeld geven met een campagne en

Tienen 5 en 6 december

Internationaal Congres Geweldloos Verzet

De Alexianen Zorggroep Tienen en het Belgisch Instituut voor Geweldloos Verzet organiseren dit congres met trainingen in kleine groepen en sprekers als Uri Weinblatt, Irit Schorr-Sapir, Christoph Göttl en Eli R. Lebowitz.

Expo.be

‘Autoriteit klonk ooit vies, het had een bijklank van ouderwetse gehoorzaamheid. In geweldloos verzet vind je een nieuwe vorm van autoriteit en dat helpt echt in het opvoeden van kinderen.’

zo taboes doorbreken. Maar het kan er ook voor zorgen dat er iemand is voor kinderen met problemen, voor adolescenten die het uithangen, voor jongeren die drugs gebruiken of van wie de persoonlijkheid niet goed evolueert.’

‘Op lokaal vlak kun je ook echt iets tegen drugs doen. Ik hoor van jongeren dat er geen scholen zonder drugs meer bestaan. Dat is toch verontrustend? Hoe wapen je hen hier tegen? Het is niet abnormaal dat ze een keer proberen en daarom was ik ooit voorstander van legalisatie, maar sinds we weten dat blowen zorgt voor een toename van psychotische problemen, ben ik voor een verbod. Kijk, van sigaretten krijg je kanker en het is slecht voor je hart, van alcohol moet je al veel gebruiken voor het psychologische problemen veroorzaakt, maar een beetje blowen sorteert effecten die jongeren beter niet hebben. Daarom is het voor mij moeilijk om “doe maar” te zeggen. Ook ouders botsen op dat dilemma: is het beter dat het onder hun toezicht gebeurt dan op straat? Alles hangt af van de jongeren, van de relatie, van het vertrouwen dat er is. Drugs zijn een wereldprobleem. Ook sommige ouders gebruiken cocaïne of nog zwaarder spul. We moeten dus niet alleen naar de jongeren kijken.’

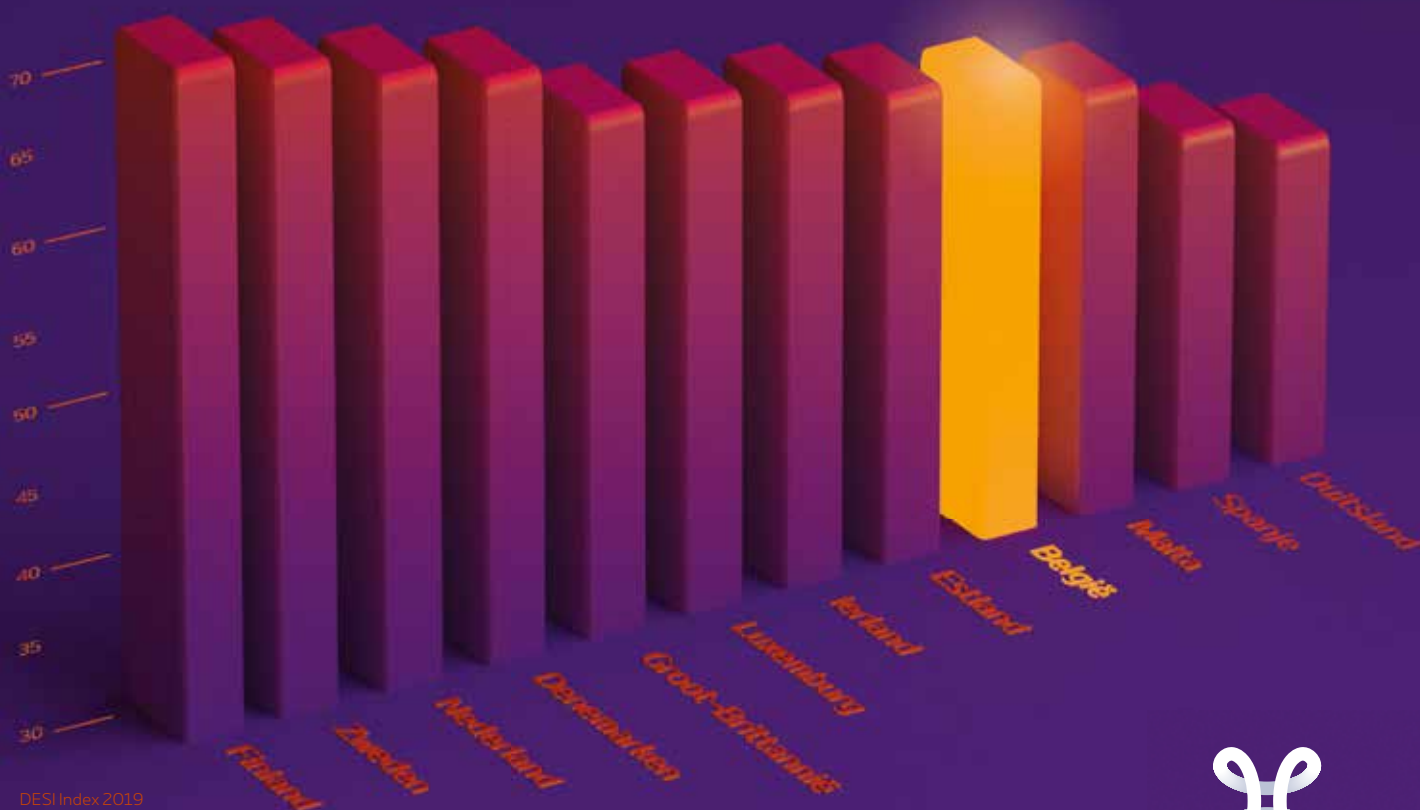
‘Maar gemeenten kunnen zeker straathoekwerkers inzetten en in de jeugdhuisen kunnen ze ontmoetingsplaatsen creëren, dan kunnen jongeren pingpongen of andere niet dure maar plezierige dingen doen.’ ■

MARLIES VAN BOUWEL IS HOOFDREDACTEUR VAN LOKAAL

We see you, Belgium, moving up the digital ranking

Vandaag staat België op de 9de plaats in het digitale Europese klassement. De marge voor vooruitgang is echter enorm, voor ons land en ook voor uw bedrijf. Om alle kansen van de digitale economie te kunnen grijpen, stellen wij de laatste innovatieve technologieën ter beschikking van uw bedrijf. Zo krijgen we samen België bij de meest gedigitaliseerde landen.

Meer informatie op proximus.be/thinkpossible

DESI Index 2019

Think possible

proximus
enterprise

Opvang voor ieder kind

In Deinze werken de stedelijke dienst kinderbegeleiders, het dienstverleningscentrum Heilig Hart en de inclusieve kinderopvang De Elfjes experimenteel samen aan de beste opvang voor ieder kind, ook als dat mentale of lichamelijke gezondheidsproblemen heeft.

Op initiatief van dienstverleningscentrum Heilig Hart in Deinze diende de stedelijke dienst kinderbegeleiders samen met het centrum voor inclusieve kinderopvang De Elfjes een kandidatuur in voor het project 'Pionieren in samenwerking' van Kind en Gezin waarbij ze twee jaar lang een intensieve samenwerking kunnen uitproberen.

Sinds het project werd uitgekozen, stelt dienstverleningscentrum Heilig Hart een mobiel team ter beschikking om onthaalouders te ondersteunen bij de opvang van een kind met specifieke zorgbehoeften. Dat kan zijn voor de eerste dagen, voor specifieke ondersteuning door medisch, verpleegkundig of therapeutisch personeel of voor advies. Een onthaalouder schakelde hen bijvoorbeeld in, toen ze een kindje in de opvang kreeg dat je met de sonde moest voeden. En de dienst kinderbegeleiders won bij het multifunctionele centrum advies in over afspraken voor het uitvoeren van een verpleegkundige handeling. Het multifunctionele centrum geeft opleiding aan de onthaalouders, zoals

agressiebeheersing of verpleegkundige handelingen. Ook de inclusiecoach van De Elfjes sensibiliseert en ondersteunt de onthaalouders bij de opvang van kindjes met een specifieke zorgbehoefte. Samen bekijken ze voor welke kinderen extra ondersteuning zinvol kan zijn en wat zo'n multifunctioneel centrum concreet kan betekenen voor de kinderen, de ouders en de kinderbegeleiders.

Comfort voor het kind

Deze zorgspecifieke begeleiding laat alle kinderen deelnemen aan de kinderopvang, in de meest comfortabele omstandigheden. De partners zoeken ook uit hoe ze het comfort voor het kind kunnen verbeteren door de infrastructuur aan te passen, door de ruimte anders in te delen of door aangepast materiaal, hulpmiddelen, spelmateriaal, bepaalde methodieken of zorgtechnologie te gebruiken. Op deze manier werkt de opvang voor ieder kind ontwikkelingsgericht, ook door oog te hebben voor de interacties tussen de kinderen onderling en tussen kind en begeleiders. Altijd proberen

de begeleiders alle kinderen bij de dagelijkse activiteiten te betrekken. Naast de kinderen zijn ook de ouders of andere primaire verzorgers belangrijke partners. Van bij het begin worden ze bij alles betrokken, elke extra ondersteuning wordt met hen besproken. Het is de bedoeling hen te versterken zodat ze de zorgverlening van hun kind in de toekomst beter kunnen coördineren en regisseren.

Elkaar leren kennen

Voor de aanvang van het project leerden de medewerkers van de verschillende organisaties elkaar beter kennen op een informatiemiddag in het dienstverleningscentrum Heilig Hart, met een bezoek aan de leefgroepen, vooral aan de leefgroep Sfeer waar kinderen vanaf de babyleeftijd in een huiselijke sfeer worden opgevangen. De dienstverantwoordelijken vonden dit een zeer positieve ervaring, ook omdat ze merkten dat er niet alleen kinderen met een zeer zware beperking verbleven. Een van de doelstellingen van het mobiele team van het dienstverleningscentrum is ook kin-

deren met een matige beperking met de juiste zorgen te omringen. Ook de ouders en onthaalouders leerden ondertussen het samenwerkingsproject 'inclusief pionieren in Deinze' kennen. Ouders weten dat ze voor de opvang van hun kindje met een specifieke zorgbehoefte steun kunnen krijgen van Astrid Verschueren van het mobiele team van het multifunctionele centrum. Zij kan de ouders en de onthaalouders bijstaan in zaken als een kindje met heupdysplasie verluieren, of voor ondersteuning bij de maaltijd. Tijdens de opleidingen van de kinderbegeleiders kunnen de onthaalouders

ook dienstverleningscentrum Heilig Hart bezoeken. In een volgend testproject zal Astrid Verschueren bij twee opvanglocaties actief meedraaien, zodat ze kan voelen hoe onthaalouders werken. Er komt een evaluatie van haar ervaring en feedback en die van de onthaalouders, voordat deze werkwijze zich zal uitbreiden naar de andere onthaalouders.

Sterren

De pioniers kwamen van meet af aan tot de gemeenschappelijke doelstelling: 'We kunnen niet van alle kinderen sterren maken, maar we kunnen

er wel voor zorgen dat ze allemaal schitteren.' Het project telt daarom vijf sterren die staan voor het kind, de ouders, dienstverleningscentrum Heilig Hart, de stedelijke dienst kinderopvang Deinze en het centrum inclusieve kinderopvang. Dat ze op de inspiratiedag Kinderopvang begin mei dit jaar de publieksprijs Gouden Schoen hebben gekregen, deed de pioniers extra stralen. ■

MARLIES VAN BOUWEL IS HOOFDREDACTEUR VAN LOKAAL

PURO[®]

Fairtrade-Coffee
saving the rainforest

PEOPLE
Elk pakje Puro koffie draagt trots het Fairtrade label en steunt zo de koffietelers in het Zuiden!

PLANET

PLEASURE

Ontdek hoe jij het verschil maakt op
www.puroimpact.com - 0800 44 0 88

WORLD LAND TRUST

Preventie door presentie

Domo biedt preventieve gezinsondersteuning aan huis bij gezinnen met jonge kinderen. Omdat solidariteit en sociale steun een kwetsbaar gezin in onze samenleving het best beschermen, ondersteunt een Domo-vrijwilliger langdurig hetzelfde gezin. Samen met de gemeente organiseert de vzw onderlinge solidariteit tussen burgers.

Domo is de afkorting van ‘door ondersteuning mee opvoeden’, maar het is ook Esperanto voor ‘huis’. Domo begeleidt kwetsbare gezinnen met kinderen vanaf hun conceptie tot de leeftijd van twaalf jaar. Vaak leven die gezinnen in armoede of sociaal isolement of hebben ze het moeilijk door een scheiding, ernstige ziekte, werkloosheid of psychische problemen of doordat ze gevlucht zijn. Meestal is hun draagkracht ontoereikend om de verschillende opvoedings-, ontwikkelings- en levenstaken waar de gezinsleden voor staan, het hoofd te bieden. Ze kunnen niet beantwoorden aan de normaal geachte leefpatronen en slagen er niet in volwaardig te participeren aan alle domeinen van de samenleving. Maar preventief werken en open communiceren is nog mogelijk, zodat een vrijwilliger als goede vriend of buur het gezin kan ondersteunen.

Stijgende hulpvragen

Sinds dit jaar werkt Brasschaat structureel samen met Domo vzw aan de ontwikkeling van een Domo-werking. Want net zoals in vele andere gemeenten stijgt ook in Brasschaat het aantal jonge gezinnen die met een hulpvraag bij het OCMW aankloppen. ‘Jonge

gezinnen vragen hulp bij huisvesting, voedsel, inkomen, gezondheid, begeleiding en tewerkstelling,’ zegt Karina Hans, schepen van Sociale Zaken en voorzitter van het bijzonder comité. Zelf volgde Karina Hans de opleiding voor buddy bij de vzw ArmenTeKort en mede hierdoor is ze ervan overtuigd dat door toedoen van begeleiding van een vertrouwenspersoon binnen het gezin, jonge ouders zelfvertrouwen kunnen ontwikkelen zodat ze zelf hun problemen kunnen oplossen. ‘Om kwetsbare, kansarme gezinnen kansrijker te maken moet je op verschillende fronten structurele oplossingen zoeken, want problemen manifesteren zich dikwijls op verschillende domeinen.’ In Brasschaat zijn er al veel diensten en vormen van gezinsondersteuning aanwezig die kinderen in kansarmoede de nodige ontwikkelingskansen proberen te bieden. Zo bereikt het Huis van het Kind gezinnen en kinderen al op zeer jonge leeftijd via het consultatiebureau Kind en Gezin,

‘Bij de eerste kennismaking wilden de vier kinderen meteen naar de bibliotheek, ze waren bijzonder vrolijk. Alles leek goed te gaan. Pas na een tijdje kwamen de problemen naar boven: burenruzie, een van de jongens had het bijzonder moeilijk op school omdat hij ten onrechte in het bijzonder onderwijs zat, de mama vond haar weg niet in de papieren of de juiste vrijetijdsbesteding voor de kinderen. Het is soms wel vermoeiend en het cultuurverschil is enorm, maar ik krijg zoveel energie van hen! Bovendien merk ik hoe hard de mama, zelf analfabeet, werkt om haar kinderen alle kansen te bieden, ook als haar dochter wil voetballen, iets wat ze niet zo vanzelfsprekend vond. Ik ben blij dat ik haar daarin kan bijstaan en wegwijs kan maken.’

Els, vrijwilligster

de opvoedingswinkel en de spelbabbel. Ook in het Open Huis Kabas, met zijn sociale kruidenier, kunnen kwetsbare gezinnen terecht voor ondersteuning.

‘De steun die Domo nu aan de vrijwilligers geeft, is heel erg nodig,’ zegt Karin Hans. ‘De problemen binnen een gezin zijn meestal zeer complex. Toch gedragen deze vrijwilligers zich niet enkel oplossingsgericht, ze willen vooral preventief werken en voorkomen dat problemen groter of onoverkomelijk worden. Domo is een zeer professionele organisatie en won snel ons vertrouwen. Wie een mobiel gezinsondersteunend netwerk wil opzetten met vrijwilligers, kan daar maar best de juiste begeleiding voor zoeken en die hebben we bij Domo zeker gevonden. De samenwerking en onder-

ISABELLE PAEER

'Het einde van de vakantie nadert en daar zijn de lijstjes weer.

Behalve schoolboeken moeten er nog een heleboel mappen, schriften en een rekenmachine gekocht worden.

Anton beloofde me op zoek te gaan in de kringwinkel. Ik ben blij dat hij me hiermee kan helpen. Zelf begrijp ik niets van die ingewikkelde rekenmachines. Ze zijn ook erg duur. Vandaag fietste hij met mij en de meisjes al een keertje naar school: over een veilig pad dat we eigenlijk nog niet ontdekt hadden.'

An, mama van twee dochters

Voor Claudine is het moeilijk te aarden op de plek waar ze woont: ze spreekt Frans, heeft amper sociale contacten, ontvangt een leefloon. Intussen volgt ze een opleiding bij de VDAB. 'In Brussel zou het voor mij gemakkelijker zijn: daar zijn goedkopere winkels, ik ken er mensen, mijn kinderen worden er minder aangekeken omdat ze zwart zijn en ik spreek de taal. Maar daar is geen Domo. Zowel van Domo als van de school van de kinderen ervaar ik veel steun. Alleen al het gevoel dat ik iemand kan bellen als het niet gaat. Ik blijf vechten en hoop echt dat mijn situatie er over enkele jaren helemaal anders uitziet.'

steuning van Domo wordt zeer positief ervaren en ze bezorgt onze medewerkers en het beleid het enthousiasme om volop in te zetten in de strijd tegen kansarmoede bij onze jonge gezinnen.'

Zuiver engagement

De vrijwilligers gaan wekelijks een aantal uren langs bij een gezin: voor een babbel bij een kop koffie, een uitstap of een spelletje met de kinderen, wat hulp bij het papierwerk, bood-

schappen of huiswerk. Ze kunnen ook mee naar een passend vrijetijdsaanbod voor de kinderen zoeken.

Sommige vrijwilligers begeleiden ouders bij een oudercontact of bezoek aan de dokter, anderen wijzen vooral de weg naar de juiste hulpverlening.

Domo kiest voor preventie door presentie: door de langdurige aanwezigheid van één vrijwilliger in één gezin wordt voorkomen dat kleinere alledaagse vragen of moeilijkheden uitgroeien tot onoverkomelijke problemen. In de opvoeding spelen de ouders voor Domo de belangrijkste rol. De actieve steun, de inzet op empowerment en talentontwikkeling, het doorbreken van sociaal isolement en het bevestigen en versterken van de ouders als opvoeder, verhogen de veerkracht en de toekomstkansen voor alle gezinsleden.

De vrijwilliger en het gezin gaan op een ongedwongen, zelfgekozen manier met elkaar om. De ongedwongen keuze van een gezin om Domo-ondersteuning te krijgen zorgt voor een vertrouwensband met de vrijwilliger. Doordat ook de vrijwilliger de keuze maakt om met dit specifieke gezin een stukje levensweg te bewandelen, ontstaat er een vorm van 'gelijkwaardigheid en wederkerigheid' in de relatie tussen vrijwilliger en gezin. De vrijwilliger voelt aan wat het gezin nodig heeft en biedt er bij hen thuis een antwoord op, zo ontstaat er zorg op maat.

Er worden geen meetbare, te realiseren doelstellingen en termijnen vooropgesteld: er is aandacht voor alle mogelijkheden die zich aandienen om de draagkracht en weerbaarheid van

het gezin te verhogen. De vrijwilligers van Domo zijn geen hulpverleners. Ze gaan aan huis om het leven van de bewoners te verrijken, het op te bouwen en eruit te halen wat erin zit. Er is geen resultaatsverbintenis aan gekoppeld, enkel een engagementsverbintenis.

Geruggensteund

Dat betekent echter niet dat Domo-vrijwilligers zomaar wat doen. Ze werken vanuit vijf denkkaders om hun ondersteuning vorm te geven en hun basisprincipes te onderbouwen: het Balansmodel van Bakker, de Presentietheorie van Baart, het Empowermentdenken en krachtgericht werken van Van Regenmortel, Talent in Actie van Dewulf en Outreachend werken van De Mayer. Deze denkkaders hebben een sterk geloof gemeenschappelijk in de weerbaarheid van kwetsbare gezinnen en kinderen, mits ze omringd worden door de juiste personen (vrijwilligers en professionals) die hen langdurig en integraal kunnen ondersteunen. De vrijwilligers worden door de lokale Domo-coördinatoren opgeleid en ondersteund. Maandelijks ontmoeten de vrijwilligers elkaar voor uitwisseling en vorming. Daarnaast zijn er opvolgingsgesprekken. Domo maakt deel uit van Burgers-AanZet, een samenwerkingsverband van vijf soortgelijke vrijwilligersorganisaties. Domo heeft werkingen in Leuven, Beringen, Vilvoorde, Zaventem, Aarschot, Diest, Aalst, Brasschaat en in de Voorkempen, Brecht, Schilde, Wijnegem, Zandhoven en Zoersel. In het Waasland, Antwerpen en Hasselt zijn autonome vzw's actief waarmee Domo intensief samenwerkt. ■

KARLIEN CRAPS IS ALGEMEEN COÖRDINATOR VAN DOMO VZW.

info@domovzw.be, 016-89 04 69, www.domovzw.com en domo@brasschaat.be, 0492 25 03 81

WIE

Veronique Opsteyn

WAT

Coördinator van het lokaal loket kinderopvang bij gemeente en OCMW Maasmechelen. Daarnaast adjunct-coördinator van de buitenschoolse opvang 't Huis.

HOE

In nauwe afstemming met ouders, toeleiders en opvanglocaties zoekt ze naar de meest geschikte oplossing voor elke vraag om kinderopvang, rekening houdend met het beschikbare aantal plaatsen en de specifieke situatie van het gezin.

HOEVEEL

De opvang voor baby's en peuters omvat 300 plaatsen, de buitenschoolse opvang nog 116. Veronique Opsteyn is nu zes maanden coördinator van het loket, en heeft daarnaast veertien jaar ervaring als coördinator in de kinderopvang.

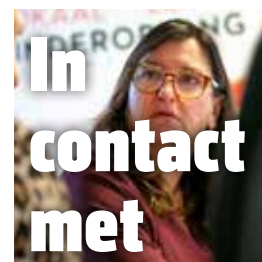
Ouders kunnen gewoon binnenlopen, mijn deur staat altijd open

Maasmechelen heeft ruim 300 opvangplaatsen voor baby's en peuters, verdeeld over verschillende opvanginitiatieven. Voor wie het lastig heeft om in dat aanbod de weg te vinden, is Veronique Opsteyn het ideale aanspreekpunt. Zij beheert het lokaal loket kinderopvang.

'Veel ouders vinden zonder problemen zelf een opvangplek voor hun kindje bij een crèche of onthaalouder, maar onze gemeente heeft ook een aanzienlijk kansarm publiek,' zegt Veronique Opsteyn. 'Die mensen trekken zich niet zo vlot uit de slag. Hen proberen we actief te bereiken via diverse kanalen zoals de toeleiders, het gemeentelijk informatieblad en de website, en vooral via één centraal telefoonnummer voor toegang tot de verschillende puzzelstukjes in het opvangaanbod. Dat centrale nummer is het mijne. Heel vaak help ik die ouders telefonisch voort met al hun vragen over prijzen en registratie voor de kinderopvang. De contacten zijn zeer gevarieerd. Ouders kunnen me ook bereiken per e-mail, of ze lopen gewoon binnen. De deur staat altijd open.'

Veronique Opsteyn is coördinator en loketwerker in één. Ouders zijn haar belangrijkste klanten, maar evenveel heeft ze contact met de zogenaamde toeleiders. 'Dat zijn dan medewerkers van het OCMW, of van de VDAB-Werkwinkel, of uit de inburgeringstrajecten,' legt ze uit. 'Met die diensten werken we nauw samen, vooral dan voor kansarme ouders. Wanneer gebrek aan kinderopvang een hindernis blijkt om opleidingen te volgen of te gaan werken, komen de ouders op aangeven van hun toeleider naar mij en gaan we samen op zoek naar een geschikte opvangplaats.' 'Met de opvanglocaties zelf bel ik uiteraard voortdurend, en ik ken ze allemaal goed. Zodra ik van de ouders de nodige informatie heb – voor welke dagen of uren is er opvang

Nabijheid en een flinke dosis creativiteit

STEFAN DEWICKERE

nodig, met of zonder lage-inkomens-tarief, heeft het kind specifieke zorg nodig enzovoort –, doe ik een rondvraag bij de crèches en onthaalouders die voor het gezin in kwestie het meest in aanmerking komen. Krijg ik bevestigend antwoord, dan geef ik dat door aan de ouders. Geregeld vergezel ik gezinnen bij het eerste bezoek aan de crèche of onthaalouder, om hun drempelvrees weg te nemen. Zodra het kindje is ingeschreven, is mijn taak volbracht. Voor de ouders stel ik aan het loket nog het attest op waarmee ze recht krijgen op een opvangtarief volgens hun inkomen. De aanvraag daarvoor gebeurt digitaal, het bespaart hun flink wat gedoe als ik dat voor hen in orde breng.’

‘Je moet weten dat meerdere van de ouders die hier komen, nog geen Nederlands spreken,’ zegt Veronique Opsteyn. ‘Veelal gaat het om erkende vluchtelingen of mensen die via gezinshereniging naar hier zijn gekomen. Nu zijn mijn Engels en Frans wel behoorlijk, maar ik spreek natuurlijk geen Arabisch of Turks. Toevallig huist in ons gebouw ook Kind en Taal, een organisatie met

een zeer divers cliënteel en medewerkers van uiteenlopende origine. Op hen kan ik steeds rekenen wanneer contacten met de ouders moeizaam verlopen, zij bieden me laagdrempelige ondersteuning als dat nodig blijkt. Anders zou het maar moeizaam werken zijn. Zo zie je dat ook de fysieke ligging van het loket belangrijk is. En je hebt een aantal diensten rond je nodig om het plaatje volledig te maken. Dat geluk hebben we hier wel.’

Veronique Opsteyn haalt veel voldoening uit het vinden van oplossingen op maat, en uit het wegwerken van misverstanden. ‘Sommige mensen zijn voor kinderopvang lang teruggevalen op hun eigen private netwerk en zijn daardoor niet vertrouwd met de opvangwerking van de gemeente. Veel ouders denken ook dat ze opvang niet zullen kunnen betalen. Ik toon hun dan dat inkomenstarieven, kortingen, uitpasjes enzovoort wel degelijk financiële ademruimte creëren. Als ik dan op korte termijn voor hen een oplossing vind waar zij zich prettig bij voelen, is dankbaarheid mijn beloning. Soms zie ik dezelfde ouders dan na een jaar of zo terug wanneer ze een tweede kindje komen inschrijven, en merk ik dat hun levenssituatie duidelijk verbeterd is. Dat is extra aangenaam om te ervaren.’

Maar de drempels en uitdagingen blijven reëel, ook voor de coördinator van

het lokaal loket kinderopvang zelf. ‘De toekenning van de subsidiëring, de uitbreiding van het aantal opvangplaatsen, de hele aanmeldingsprocedure: op al die vlakken past het beleid zich erg traag aan aan de situatie op het terrein,’ weet Veronique Opsteyn. ‘Bij de centrale overheid is er vaak weinig voeling met de dagelijkse realiteit. Een gezin in crisis met een ouder die morgen kinderopvang nodig heeft omdat hij of zij onverwacht aan het werk kan, heeft weinig aan de boodschap dat de eerstvolgende plaats pas over een half jaar vrijkomt. Als we er dan toch in slagen op korte termijn de puzzel voor die ouders te leggen, dan is dat dankzij het nauwe contact tussen het loket en de crèches en onthaalouders. We staan heel dicht bij elkaar, en met een flinke dosis creativiteit kunnen we dikwijls een voorlopige oplossing bieden. Als voltijdse opvang niet meteen lukt, dan bijvoorbeeld wel al drie dagen per week, en dan gaan we met het gezin na of de grootouders tijdelijk op een van de andere dagen kunnen worden ingeschakeld. Uiteindelijk blijven weinig opvangvragen helemaal open staan. Maar soms kan het wel een maand of twee duren eer we iemand kunnen helpen. Er zijn nu eenmaal plaatsen te kort, daar kunnen we niet omheen.’ ■

PIETER PLAS IS REDACTEUR VAN LOKAAL

agenda

ONTDEK ONS OPLEIDINGSAANBOD OP WWW.VVSG.BE/OPLEIDINGEN

december

Brugge 10 december

Gent 12 december

Brussel 5 februari

Geel 28 april

Berchem 30 april

Zorgvereniging of AGB oprichten, privatiseren... hoe neemt het bestuur zo'n beslissing?

Strategische beleidsbeslissingen vergen een doordachte methodiek. Het financiële is niet de enige invalshoek. Hoe nemen we die toch mee in de besluitvorming? Hoe brengen we de gevolgen voor de burger in kaart? Waaraan moeten we nog aandacht besteden?

vvsg.be/opleidingen

Hasselt 3 december

Berchem 20 februari

Gent 23 april

Brussel 15 september

Brugge 17 november

Dilemmatraining: training in morele oordeelsvorming. In iedere gemeentelijke organisatie komen bestuur, leidinggevend en medewerkers geregeld voor morele dilemma's te staan. Persoonlijke overtuigingen en sociale normen zouden bij een zorgvuldige beslissing niet de maatstaf mogen zijn. Wetten, regels en voorschriften geven dan weer niet altijd uitsluitsel.

vvsg.be/opleidingen

Mechelen 3 december

Berchem 5 maart

Hasselt 10 maart

Kortrijk 17 maart

Signalen van stress en burn-out herkennen

Dit is sensibiliserende/informatieve vorming over stress en burn-out, gericht op de leidinggevende. Wat is het verschil tussen stress, overspanning en burn-out? Wat kan de organisatie doen ter preventie van stress? Wat is de rol van leidinggevend?

We geven ook een hoop tips mee om zelf niet aan burn-out ten prooi te vallen. Zelfzorg en veerkracht staan daarbij centraal.

vvsg.be/opleidingen

Hasselt 12 december

Leuven 14 januari

Gent 21 januari

Brugge 23 januari

Antwerpen 28 januari

LAC Water 2020: vorming Lokale Adviescommissie Water

Vanaf 2020 verandert er veel regelgeving inzake water. Zo komt er een mogelijkheid om aan debietbegrenzing van watertoevoer te doen. Naast het nieuwe waterverkoopreglement of het LAC-decreet behandelt deze opleiding ook debietbegrenzing en het organiseren van een LAC-zitting.

vvsg.be/opleidingen

Brussel 19 december

Discriminatie – real-life-situaties

Heb je de opleiding 'Hallo, is dit discriminatie?' al gevolgd, dan is dit iets voor jou. In deze workshop oefen je gesprekstechnieken met een acteur van Klein Barnum. We onderzoeken wat de effecten zijn van onze handelwijze, we bespreken de valkuilen en... oefenen, oefenen, oefenen! Dat is namelijk de beste garantie op toekomstige successen.

vvsg.be/opleidingen

januari

Leuven start 13 januari

Antwerpen start 20 januari

(meer data online)

Mentoropleiding technisch uitvoerende beroepen

Lokale besturen kunnen meebouwen aan bruggen tussen onderwijs en werk, als interessante leer-werkplekken voor jongeren door hun veelheid aan functies. Deze opleiding biedt je inzicht in de coachende rol die je als mentor hebt ten aanzien van leerlingen. Ze versterkt je in belangrijke competenties die je nodig hebt voor een goede begeleiding: communiceren, duidelijke feedback geven en evalueren.

vvsg.be/opleidingen

Brussel 11 februari 2020

Voedseldag - Breng je gemeente op smaak!

Steden en gemeenten werken steeds vaker aan een lokale voedselstrategie. Ze brengen lokaal en gezond voedsel dichterbij de inwoners en beperken voedselverlies. Ze zetten eigen percelen in voor kortketenboeren en voedselparken. Want zonder grond geen voedsel. Ontdek op de tweede VVSG-Voedseldag hoe je zelf met lokaal voedsel aan de slag kunt gaan. Maak kennis met inspirerende projecten, partners en collega's en breng je gemeente op smaak!

Op zoek...

naar nieuwe collega's?

De VVSG biedt verschillende tariefformules aan voor de plaatsing van vacatures, zoals een gezamenlijke formule met Poolstok. www.vvsg.be/vacatures.

Leuven 30 januari

Gent 6 februari

ROP Centra voor Dagverzorging 2020

Op dit regionaal ondersteuningspunt (ROP) krijg je de kans collega's te ontmoeten, ervaringen te delen en zo nieuwe inzichten en een grotere deskundigheid te verwerven. De regionale ondersteuningspunten Dagverzorgingscentra richten hun aandacht op wat er verandert. vvsg.be/opleidingen

Malle start 31 januari

Gent start 11 februari

Mentoropleiding zorgberoepen

Lokale besturen kunnen meebouwen aan bruggen tussen onderwijs en werk, als interessante leer-werkplekken voor jongeren door hun veelheid aan functies. Deze opleiding biedt je inzicht in de coachende rol die je als mentor hebt ten aanzien van leerlingen. Ze versterkt je in belangrijke competenties die je nodig hebt voor een goede begeleiding: communiceren, duidelijke feedback geven en evalueren. vvsg.be/opleidingen

februari

Leuven 5 februari

Brugge 6 februari

Gent 11 februari

Antwerpen 19 februari

Hasselt 3 maart

Mobibaden

De Vlaamse Stichting Verkeerskunde en de VVSG informeren samen steden en gemeenten over hun vervoerregio. Hier kom je om te leren over combimobiliteit, mobipunten en al het nieuwe dat je in vervoering kan brengen. vvsg.be/opleidingen

Gent en Puurs 11 februari

Hasselt en Zandhoven 13 februari

Sint-Joris-Winge 18 februari

Leuven 3 maart

ROP Diensten voor Gezinszorg 2020

Op deze regionale ondersteuningspunten (elders starten ze later) ontmoet je collega's, hoor je wat verandert en verwerf je deskundigheid. vvsg.be/opleidingen

01-12-2019

CEVI NV

- Productbeheerder financiën
- ASP.net analist ontwikkelaar
- Productbeheerder lonen
- System engineer

STAD OOSTENDE

Diensthoud preventie en bescherming op het werk

WELZIJNSKOEPEL WEST-BRABANT

Jurist

GEMEENTE OVERIJSE

Regioverantwoordelijke

VVSG

Stafmedewerker kinderopvang

02-12-2019

GEMEENTE KNOKE-HEIST

Directeur mens en organisatie

03-12-2019

STAD MECHELEN

Afdelingshoofd Bouw

STAD HASSELT

Redder/ zwembadmedewerker

04-12-2019

VENECO

Stafmedewerker handhaving

GEMEENTE BEVEREN

Deskundige verzekeringen

GEMEENTE SCHOTEN

Strategisch aankoper

05-12-2019

WEST-VLAAMSE INTERCOMMUNALE

Stafmedewerker subsidies en innovatie

08-12-2019

IOK - OLEN

Stafmedewerker logistiek

OCMW BRUGGE

Directeur Ons Huis (Zorg en ondersteuning voor personen met een handicap)

09-12-2019

STAD EN OCMW NINOVE

- Sectorcoördinator werven en werken
- Diensthoud personeel

STAD NINOVE

- Sectorcoördinator eerstelijns hulp- en dienstverlening
- Diensthoud lokale economie

GEMEENTE ZWIJNDRECHT

Coördinator infrastructuur

13-12-2019

GEMEENTE ARENDONK

- Omgevingsambtenaar ruimtelijke ordening
- Omgevingsambtenaar milieu

18-12-2019

GEMEENTE HOETHULST

Beleidsverantwoordelijke personeel en organisatie

31-12-2019

GEMEENTE BERLAAR

Afdelingshoofd ruimte

INLEVERING

PERONEELSAVERTENTIES 2019-2020

Lokaal 12 (decembernummer) – 7 november

Lokaal 1 (januarinummer) – 6 december

Uw personeelsadvertenties

in **Lokaal, VVSG-week**,

op de **VVSG-website**

én getweet via **@JobLokaal**

INFORMATIE

vacatures@vvsg.be

burgemeester Triljoen

NIX

Pinakes

Alle overheidscontacten op 1 plaats

Een onmisbaar instrument voor uw communicatie met
de overheden, het middenveld en de sociale sector

www.pinakes.be

Uw gemeente en Fluvius, één lokaal verhaal

Dankzij onze jarenlange samenwerking is Fluvius ondertussen natuurlijk verweven met uw stad of gemeente. Zo kunnen we onze nutsvoorzieningen perfect afstemmen op de verwachtingen van uw inwoners. En elke dag werken we aan een sterkere dienstverlening. Zo maken we er vandaag en in de toekomst een nog straffer verhaal van.

Op fluvius.be/lokaal-bestuur ontdekt u alles wat we voor u kunnen doen.

fluvius.
Tot bij u